

nina plačana v gotovini

Bogoljub

Avguŝt 1937

**Kopica perila?
Kar brez skrbi!**

Brez truda boste o-
pravili to delo, kajti
Schichtov Radion
pere sam. Torej:

Ne muči se!
Vzemi

**SCHICHTOV
RADION**

R. J. 10-34

† Nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič

2. julija, zjutraj ob sedmih, na sopraznik Marijinega obiskanja, ko smo obenem opravljali pobožnost prvega petka na čast presvetemu Srcu Jezusovemu, je zapel veliki zvon ljubljanske stolnice mrtvaško pesem. Bliskovito se je širila pretresljiva novica, da je Gospod življenja in smrti dve uri poprej nanagloma poklical k sebi po zasluženem plačilo zvestega in vztrajnega gorečnika za slavo božjo, za čiščenje presvetelega Srca Jezusovega in prav tako velikega častilca Marijinega: prevzvišenelega gospoda nadškofa dr. A. B. Jegliča.

S pokojnim višjim pastirjem, ki je dosegel častitljivo starost 87 let (* 29. maja 1850 v Begunjah na Gorenjskem), se je poslovil od nas mož izrednih sposobnosti, neupogljive volje, nenavadne gorečnosti za slavo Kristusa Kralja, duhovnik po Srcu Jezusovem, neustrašen zagovornik resnice in pravice, občudovanja vreden blagovestnik, najpogumnejši branitelj svete Cerkve, iskren prijatelj mladine, ognjevit pospeševalec dobrega tiska, neugnani in iskren spovednik, vzor moške značajnosti, vztrajen voditelj mož in fantov, nad vse vnet razširjevalec Marijinih družb z geslom: Po Mariji k Jezusu!

Njegovo veliko skrb za odgojo šolske mladine, za vzgojo dobrega duhovskega naraščaja in vzornih krščanskih razumnikov oznanja in bo oznanjal ponosni dijaški zavod svetega Stanislava v Št. Vidu, ki je posvečen Kristusu Kralju.

Škofa Jegliča dolgo življenje, v katerem ni poznal odmora, je bilo en sam veliki delavnik v službi božjega Učenika in v prid izročeni mu vernikov. Kljub obilnemu delu je dobil še vedno kaj časa, da je sestavljal knjige, ki je v njih s poljudno besedo razlagal težja verska vprašanja, navduševal za čednost in branil resnico. Znane so zlasti njegove apostolske knjige:

»Na noge v sveti boj!«,
»Mesija« i. dr.

Ognjevita je bila njegova beseda, ki je užigala, kjerkoli je nastopil: ob birmovanju, na cerkvenih svečanostih, na zborovanjih fantov, na skupnih taborih in drugod. Povsod je hotel biti, povsod je opominjal, opozarjal na zablode, ki so se pojavljale; zlasti pa je hotel mladino zavarovati pred najbolj nevarnim padcem v greh, ki ga prepoveduje šesta božja zapoved. Pa tudi voljo je znal krepiti, navduševati za vzvišene vzore in utrjevati v dobrem.

Ljubljanski škof dr. Gr. Rožman je svojemu predhodniku Jegliču posvetil presrčne besede poslovia v dnevniku »Slovenec« (4. jul.). Med njegovimi krepostmi je zlasti poudarjal ljubezen do vztrajne molitve. »Živel je ves v Bogu, delal vse iz Boga. Veliko je molil. Jutranje ure od pol pete do pol sedme so bile posvečene izključno le razgovorom in posvetovanju z Bogom. Popoldne proti večeru pa je bila zopet ena do pol-druge ure določena za molitev. Niče-

sar ne malega ne velikega ni storil brez goreče molitve. Navajen je bil, da se je v vsaki reči posvetoval z Jezusom iz tako žive in otroške vere, kakršno najdemo samo pri svetnikih. Neštetokrat mi je ponavljal: 'Nič se ne bojte! Bog škofu čudovito pomaga! Moliti morate!'

V tako iskreno in tesno zvezo z Bogom, zlasti z Jezusom v presv. Reš. Telesu, je hotel privedi tudi svoje vernike. To mu je bila življenjska naloga: Po Mariji k Jezusu! ... Mnogokrat mi je ponavljal: 'Škof, ki vse prenese, kar v službi nanj pride, mora postati svetnik, je svetnik!' Upamo, da se je to na njem že spolnilo in da ima v njem slovenski narod in Jugoslavija pri Božu močnega priprošnjika.«

Med številnimi posmrtnimi dopisi, ki so jih bili prve dni julija polni skoraj vsi listi, se zdi, da je velikega † Jegliča najlepše in najkrajše označil naš minister dr. Miha Krek v »Slovcu« dne 4. julija:

»Sedaj ko je nadškof Jeglič umrl, stoji njegova podoba še veličastneje ožarjena v svitu silnih kreposti in sposobnosti, s katerimi je bila obdarjena njegova izredna osebnost.

Dr. Jeglič je bil vzorno popoln, izredno velik »Véliki duhovnik« svojega naroda: najponižnejši molilec pred Bogom, najgorečnejši častilec Matere milosti, a obenem neprekosljivo odločen voditelj verskega in narodno-kulturnega življenja.

Dr. Jeglič je učenjak in poljudno-vzgojni pisatelj, neutrujen spovednik in proroški pridigar; je graditelj prve slovenske gimnazije, mecén (podpornik) vseučilišča kralja Aleksandra v Ljubljani, založnik monumentalnih slovenskih književnih del. Škofa Jegliča vidimo, kako lomi odpor dunajskih vlad v borbi za slovenski narod, Jeglič je prvi podpisnik majske deklaracije, je vodja odposlanstva pred svetom četvorice, ko se je risala nova zemljepisna karta Evrope v Parizu; tam prosi za koroške in primorske Slovence, da jih vse združi z Jugoslavijo. Jeglič potuje v Rim za pravice svojega naroda. Ob drugi priliki vrne najvišje italijansko odlikovanje, ker mu niso dali, da bi obiskal svojega tovariša † nadškofa dr. Fr. B. Sedeja. Prav tako odločen, neizprosni in neugnani je bil, ko je pobijal in zavračal zlo in krivico, ki je prišla iz domačih razmer. Pred najvišjimi brani svoje fante, se bori za svobodo naših prosvetnih združenj, brani najpožrtvovalneje socialne pravice tlačanih, napada hrabro in s sveto jezo npravne in socialne napake, pojave in bolezni med nami.

Jeglič je naš oče, oče svojega vernega ljudstva, oče svojega naroda, oče vseh Slovencev, oče v posebnem pomenu neizčrpne ljubezni in dobrote svojim »zavodarjem«, ki jim je dal svoje srce, je za slehernega trepetal, mislil nanj in molil zanj ...

Jeglič sredi obnovljene armade svojih mož in fantov (Celje) kleše podobo velikega časa, napoveduje vélike dni in poziva, da se pripravimo, da bomo branili Boga v svojem življenju, da bomo sposobni zvesto čuvati domovino in kovati srečo svojemu rodu ...

Dr. Jeglič, neumrli jugoslovanski vladika, naš oče, daj, da nam Tvoj zgled ne omedli!«

* * *

Ko se je kot 87 letni starček potrudil na zadnji véliki tabor v Celje, mu prekipevajoče veselje nad tako ogromno družbo fantov in mož ni pustilo, da ne bi spregovoril presrčnih in iskrenih besed v vzpodbudo vernim zborovalcem. Morda mu je prav ta govor, ki ga je umevno precej utrudil, skrajšal zadnje ure življenja.

Tako nekako je govoril častitljivi biseromašnik v škofovskem odelu:

Današnji dan je za nas sila pomenljiv in velik, saj je zbrana tu v Celju res velika množica pogumnih krščanskih mož in fantov.

Živimo v času, ki je velik; velik tudi v slabem smislu, saj doživljamo toliko zla in zlih dejanj. Vsi vemo, kako se je hudobija razpasla na vseh straneh, povsod in po vseh državah. Povsod se dobe ljudje, ki hočejo, da bi se še v šolah odstranilo vse, kar spominja na Boga.

Velik je naš čas, saj vidimo, da zahteva že mučenike, ki dajo življenje za svojo vero in krščansko prepričanje.

Velik je naš čas v tem, da nam je vzgojil tudi velikih in odličnih mož in neustrašenih krščanskih značajev. Imeli smo in imamo imenitne papeže, ki so nam dali v zadnjih dobah zanesljive smernice, po katerih se morejo narodi pred nastopajočo hudobijo zavarovati. Zato je potrebno, da te smernice točno proučujemo, da boste zlasti vi možje in fantje mogli tudi druge poučiti, kako se je treba po teh smernicah ravnati.

Morda bomo imeli še hujše čase. Hudobija bo še rasla; to vidimo od leta do leta bolj jasno. Tudi pri nas na Slovenskem je že pričela s svojim groznim delom. Upam, da vas — možje in fantje — ti žalostni pojavi ne bodo plašili, marveč še bolj strnili v skupno borbo proti pokvarjenosti in proti razdiralnim silam.

Molimo še naprej s sveto Cerkvijo, da bi bila zavarovana pred razdiralci in preganjalci; molitev ne more biti brez uspeha.

Satan že ima svojo fronto; mi pa hočemo učvrstiti fronto, ki je zvezana s Kristusom. Ta pogumna mladina, ti značajni možje iz vseh slojev in vrst, ki ste tukaj zbrani, to je del Kristusove fronte; da je to res, ste izpričali z dejstvom, da se vas je davi tako častno število zvrstilo k obhajilni mizi.

Na našem Evharističnem kongresu so bili postavljeni temelji, na katerih bomo zrasli v močno armado. Glavni temelj je presveta Evharistija. Tu prejemamo moč, da se bomo mogli uspešno upirati hudobnim nakanam in silam. Ako Bog kaj hudega pripusti, nas hoče s tem le preizkusiti, če smo vsekdar njegovi, če smo njegovi tudi v tiski in v težkih urah.

Mi, ki smo se Bogu pridružili, bomo pri njem vedno vztrajali. Krepili se bomo z molitvijo pri sveti maši, naj sveti nadangel Mihael vse satanove sile v peklensko brezdno pahne.

Zvesti bomo ostali katoliški Cerkvi zaradi njenega božjega Ustanovitelja, zaradi njenih božjih nauk, ki nas edini morejo obvarovati pogube.

Da odvrnemo od slovenskega naroda še hujše čase in odstranimo nevarnost daleč proč, zato se hočemo boriti s skupnimi močmi že zdaj. Bog Stvarnik, Bog Odrešnik, sveta Cerkev, so stebri našega delovanja in neusahljivi viri naših moči.

Danes vsi skupaj zatrdimo in zakličimo: Zvesti bomo ostali, pa naj pride nad nas karkoli. Po robu se hočemo postaviti vsem hudobnim silam, da se izognemo tudi vsem strahotam.

Naše geslo je in ostane: »Povsod Boga!«

* * *

»Povsod Boga!« — to je in bo ostala častna oporoka rajnega slovenskega voditelja in bivšega višjega pastirja ljubljanskega. To oporoko hočemo zvesto in trajno izvrševati.

Pokop slovenskega vladike nadškofa Jegliča se je izvršil na praznik sv. bratov, ki sta Slovanom prižgala luč svete vere. Naš apostol se je pridružil v objemu ljubezni in miru velikima apostoloma Cirilu in Metodu.

Pogrebne svečanosti, ki se jih je udeležil slovenski narod v nepreglednih vrstah, so pričale, kako znamo Slovenci spoštovati, ceniti in ljubiti svoje prave dobrotnike, voditelje in goreče cerkvene dostojanstvenike.

Sedaj počiva veliki naš vladika na pokopališču Sv. Križa v Ljubljani, in sicer med svojimi duhovnimi tovariši. Sam je izrazil željo, da bi mu bilo ljubo, če bi bil pokopan v skupnem duhovskem grobišču, ki je ob njem postavljen krasen in dragocen spomenik s Kristusom na križu, pod spomenikom pa je posebna grobnica za † nadškofa. Zelja se mu je uresničila.

In pace!

A. Č.

Mariji Vnebozeti

*Pred Tabo je v nebesa
odšel Tvoj božji Sin;
Ti k njemu hrepenela
iz solznih si dolin.*

*Apostoli odprli
Tvoj grob so še enkrat.
Začuden so našli
le cvetja kras bogat.*

*Zatisnila oči si,
zaprlí grob so Tvoj;
učenci so ljubeči
jokali za Teboj.*

*Telo, ki je nosilo
človeka in Boga,
Gospod je dvignil z dušo
v višave vrh zvezd!*

*Trohnoba doteknila
ni Tebe se nikdar;
blesteč je kakor duše
ostal telesa čar.*

Fr. Neubauer.

Ko se napravlja za dež, se zatemni nebo; ozračje je černo in pusto in povzroča otožnost. Pa je dež vendar tako potreben, saj donaša rodovitnost in blagoslov zemlji. — Podobno se zamračí

včasih tudi dušno obnebje z mnogimi skrbmi. Zdi se, da se bliža nesreča, kazen božja; in vendar je v teh mrakovih skrit oblak božje milosti, ki rosi z neba v korist potrtega srca.

Mojzesov abecednik in vesoljni potop

Pred nedavnim časom mi je dejala oseba iz delavskega stanu: »Gospod, veste, kaj bi bilo potrebno pisati v Bogoljubu?« »Vem, da marsikaj, a tega skoro ne uganem, kaj da vi mislite. Najbrž kaj takega, kar je v zvezi s komunizmom.«

»Naj vam kar povem: Če izvzamem nespodobne razgovore in zabavljanje na duhovne, nobene stvari tolikrat ne slišim v tovarni kakor to, da je sveto pismo, posebno stara zaveza, sama izmišljenina, da ni drugega kakor bajka in pravljice, ne pa zgodovinska resnica; da prvih svetopisemskih knjig ni napisal Mojzes, ampak da so nastale veliko pozneje, ko so ljudje že znali pisati, sploh pa da ni gotovo, da bi bil Mojzes res kdaj živel, in če je živel, ljudje v tistih časih še niso bili tako izobraženi, da bi bili znali take knjige pisati; in druge take reči.«

Nisem se motil, ko sem dejal: Kaj takega, kar je v zvezi s komunizmom. Saj so ti ugovori skoro po besedi prevzeti iz katekizma ruske komsomolske brezbožniške mladine!

Odgovoriti na te zares brezbožniške trditve je danes veliko lažje, kakor je bilo pred 12 leti. Zakaj? Zato, ker so zlasti angleški in ameriški učenjaki zadnjih 12 let z državno in zasebno podporo na vso moč pridno kopali in iskali starinskih ostankov v Egiptu, Palestini in nekdanji Babiloniji. Ti možje, ki po večini niso bili katoliške vere, so odkrili v zemlji, posebno med razvalinami nekdanjih mest, silno veliko ostankov iz najstarejših časov. Ko so častitljive izkopenine primerjali s tem, kar pripoveduje o tedanjih razmerah sv. pismo stare zaveze, so spoznali z velikim začudenjem, da je vse točno tako, kakor je bilo rečeno v svetopisemski knjigi. Niti ene resnice sv. pisma te častitljive starine niso ovrgele. Eden izmed teh učenjakov (Sir Charles Marston), ki je s svojo ženo vred več ko deset let brskal za starodavnimi ostanki, je pred kratkim napisal skoro tri sto strani debelo knjigo s pomembnim naslovom: »Sv. pismo je govorilo resnico.«

Dosedanje izkopenine zgovorno potrjujejo, da je Mojzes res živel in da je zgodovinsko zanesljivo vse, kar sv. pismo pripoveduje o njegovem življenju.

V šoli smo se učili svetopisemsko zgodbo o Mojzesu približno takole:

Jakovovi potomci Izraelci so v Egiptu narasli v mogočno ljudstvo. Zavladal je pa v Egiptu nov kralj, ali po egiptovsko faraon, ki ni nič vedel, kaj je Jožef dobrega storil Egiptu. Faraon je rekel svojemu ljudstvu: Ljudstvo sinov Izraelovih je številnejše od nas. Zatirajmo ga, da se preveč ne namnoži. Vsakega dečka, ki se jim rodi, vrzite v reko, deklice pa ohranite. Neka izraelska mati je novo-

rojena dečka skrivala tri mesece, potem pa ga je položila v osmoljen jerbašček in ga dala otrokovi sestri, da ga ponese v reko. »In glej,« pravi sv. pismo, »prišla se je faraonova hči v reko kopat. Ugle-dala je v ločju jerbašček in poslala dekle ponj.« Dete se ji je zasmililo. Njegova sestra ji je pripeljala svojo mater in tej je kraljična naročila: »Vzemi to dete in mi ga vzredi; dala ti bom tvoje plačilo.« Ko je otrok odrastel, ga je faraonova hči sprejela za svojega sina in mu dala ime Mojzes. — Sv. pismo nove zaveze pa pripominja: »In Mojzes se je izobrazil v vsej egiptovski modrosti in je bil mogočen v besedah in delih.« (Apd 7, 23.)

Ta zgodba se bere kakor roman, toda danes je tudi zgodovinsko izpričano, da je resnična.

V sv. pismu ni povedano, kako je bilo ime tedanjemu faraonu, a danes je doznano, da to ni bil nihče drug kakor Tutmes I., ki je vladal od l. 1539—1514. Ob njegovi smrti je bil mali Mojzes šestleten deček, ker ni dvoma, da je živel od 1520 do 1400 pred Kristusom. Tutmesovo sovraštvo do Izraelcev je bilo tembolj razumljivo, ker so ravno malo poprej iz Egipta izgnali tudi neko drugo tuje ljudstvo, namreč Hikse, katerih poglavarji so bili v Egiptu 600 let sedeli na prestolu. Zdaj so prišli na vrsto Izraelci, ki so bili po jeziku in po krvi skoro isto kakor Hiksi.

Tistim, ki so sv. pismo natančneje proučevali, se je prej čudno zdelo, da bi se bila kraljična tako uspešno zavzela za izraelskega dečka, mu rešila življenje proti kraljevi volji in ga celo vzela za svojega ter ga dala izobraziti v dvorni šoli.

A danes je stvar odlično pojasnjena. Egiptovska kraljična, ki je Mojzesu rešila življenje, se je imenovala Hačepsut. Bila je edina še živa hči kralja Tutmesa I. in njegove soproge, kraljice Ahmoze. Ker je bila Ahmoza hči prejšnjega kralja (Amenofisa I.), je bila kraljična Hačepsut dvakrat kraljevske krvi. To je bilo takrat nekaj posebnega, zakaj niti njen oče, niti dva njegova naslednika nista bila po materi kraljevskega rodu; zato v očeh ljudstva niso imeli take pravice do prestola kakor Mojzeso-va rešiteljica. Zgodovina priča o njej, da je še cela desetletja ohranila odločilen vpliv na vladanje egiptovske države in da je zlasti veliko storila za podvig umetnosti. Vse to lepo soglaša z blagostjo njenega srca, s katero je sočutno rešila življenje izraelskemu dečku.

L. 1481 pred Kristusom je kraljična umrla. Prav takrat je moral Mojzes bežati izpred obličja egiptovskega kralja (Tutmesa III.) v Madiansko deželo. To se zopet popolnoma ujema z dejstvom, da je umrla njegova zavetnica na kraljevskem dvoru.

Zdaj tudi ni več nobenega dvoma, da je bil Mojzes, pisatelj prvih pet svetopisemskih knjig, izobražen in da je bil tudi večš branja in pisanja. Saj je dovršil egiptovsko dvorno šolo!

Marsikdo danes tako neskromno misli, da je prava učenost šele z njim prišla na svet, v starih časih pa da so bili ljudje pomilovanja vredni tepci. Resnica je pa čisto drugačna! Naj povem samo to-le:

Sest sto let pred Mojzesom, torej 2000 let pred Jezusovim rojstvom je živel očak Abraham. Doma je bil v babilonskem mestu Ur. S svojo družino in s čredami pa se je preselil v Sveto deželo in postal z ženo Saro oče izvoljenega ljudstva. Prenekateri bi mislil: To je zdaj že 4000 let; gotovo ni znal brati in pisati. Resnica pa je, da je znal ne samo brati in pisati, ampak tudi računati, vsaj toliko, kolikor zna danes dijak, ki naredi završno preskušnjo ob sklepu četrte šole. V mestu Uru so namreč izkopali iz časa 2200 let pred Kristusom glinaste ploščice, ki so pokrite s klinasto pisavo. Na teh ploščicah je med drugim tudi natančno navodilo ne samo za navadno računanje, ampak tudi za to, kako se izračuna kvadratni in kubični koren kakega števila. Res genljivi prizor! Abraham iz gospa Sara dasta slovo učenemu mestu in gresta ovce in koze past ter pod šotore prebivat. Dandanes pa ljudje rajši zapuščajo ovce in krave ter silijo v šole in v tovarniška mesta. Kdo je srečnejši in zadovoljnejši, to je drugo in najbrž ne pretežko vprašanje.

Da bi Mojzes ne bil znal pisati! Kako smešna trditev! Ko pa so že l. 1887 in slednjč l. 1934 v razvalinah egiptovske Tell el Amarne odkrili 330 ploščic s klinasto pisavo. To so pisma palestinskih mestnih kraljev faraonoma, ki sta vladala v Egiptu od 1400 do 1360 pred Kristusom. Kraljiči v veliki stiski tožijo, da je v deželo vdrlo ljudstvo Habiru (to so Hebrejci, ali Izraelci) in omenjajo tudi ime njih vodnika Jozueta. Iz tega se zopet tudi vidi, kako zanesljivo je pripovedovanje sv. pisma; zakaj po svetopisemskem časoslovju so si prav v tistih letih Izraelci osvajali Sveto deželo pod vojskovodjem Jozuetom, ki ga je bil Mojzes določil za svojega naslednika.

Pisati so znali ljudje že zdavnaj pred Abrahamom.

Na eni izmed klinopisnih ploščic iz Abrahamove dobe se hvali neki kralj, da rad bere spise iz dobe pred vesoljnim potopom! Druge ploščice pričajo, da so že v Abrahamovem času otroke učili — prav kakor danes —, kako je Bog svet ustvaril, kako je hudi duh skušal prva človeka, kako je umrl Abel, kako so živeli očaki pred potopom in kako je prišel nad zemljo vesoljni potop.

Vesoljni potop! Da, to je zopet nekaj! Neki torek l. 1925 mi je v šoli povedala učenka IV. meščanskega razreda tole: »V nedeljo je v nekem društvu v Skofji Loki predaval profesor D. o vesoljnem potopu.« Vprašal sem: »Kaj pa je takega povedal?« Dejala je: »Prav za prav se je norčeval iz sv. pisma, češ da se kaj takega pač nikoli ni zgodilo.«

Da je vesoljni potop res bil, smo vedeli, ker trdno verujemo, da je sv. pismo božja beseda. Vendar so mislili še l. 1930, da se nikoli ne bo posrečilo najti znastven dokaz, ki bi izpričal svetopisemsko resnico v tej stvari. A prav v tem času, prav za prav že l. 1929, sta dva Angleža, Langdon in Woolley, eden v Kisu, drugi v Uru v Babiloniji, odkrila naplavine oziroma usedline velikega potopa. Zgodilo se je tako: Ko so kopali, so najprej od vrha dol odkrivali plast za plastjo z ostanki nekdanje omike, orožja, posod, okraskov, zidovja. Nankrat pa se je prikazala na obeh krajih, v Kisu in Uru, dasi je vmes razdalja več sto kilometrov, poldrug meter debela plast ilovice. Ko so to prekopali in odstranili, so bile spodaj spet prav tako kakor zgoraj nove plasti z ostanki človeškega delovanja. Prav tako, kakor bi bilo z velikanskimi črkami zapisano: Tu je pred tisočletji, morda 2500 pred Kristusom, velikanski dogodek nenadoma presekal vse ljudsko življenje in delovanje. Meter in pol ilnate usedline je nekaj tako nezaslišanega, da nobena naravna rečna povodenj ne bi mogla tega naplaviti. Voda, ki je to zmogla, je morala zavzemati tako ogromno prostornino, da to v zgodovini tistih krajev sploh nima nobenega primera. Profesor Woolley, eden izmed obeh izkopavalcev, pravi v knjigi, ki jo je napisal o tej stvari: »O tem ni mogoče imeti nobenega dvoma, to je bil vesoljni potop, kakor ga pripoveduje sveto pismo.«

Vsakdo se gotovo spominja Jezusove prilike o človeku, ki je šel iz Jeruzalema v Jericho. Mesto Jeriho leži v Sveti deželi severnozahodno od Mrtvega morja. Ko so prihajali Izraelci iz Egipta v Palestino, so najprej zavzeli močno utrjeno mesto Jeriho. Iz pripovedovanja sv. pisma smo sklepali, da se je to zgodilo okoli l. 1400 pred Kristusom, takoj po Mojzesovi smrti. Tisti pa, ki so sveto pismo kritizirali in ga niso imeli za božjo besedo, so trdili, da se je moralo to zgoditi veliko pozneje, ali pa da je morda vse skupaj izmišljeno. Toda tudi v tem so najnovejše izkopanine izvrstno potrdile, da je sv. pismo povedalo čisto resnico.

Izkopavanja v Jerihu so se vršila zlasti l. 1929 in 1930. Pokazalo se je, da je bilo mesto štirikrat porušeno in vedno na istem kraju nanovo pozidano. Četrto mesto Jeriho je razdejal vojskovodja Jozue okoli l. 1400 pred Kr. Ko so prekopavali mestne ruševine, so našli nad

100.000 raznih predmetov iz starih časov, in ko so proučevali izkopenine četrtega mesta, se je izkazalo, da izhajajo iz dobe okoli l. 1400.

Posebno zanimivo je, da so odkrili tudi tedanje pokopališče, in sicer na severnozpadni strani mesta. Bilo je pokrito z debelo plastjo peska. Zato so grobovi ostali nedotaknjeni. V grobovih so našli 1500 predmetov iz bronzaste dobe. V bogatejših grobovih je bil vedno tudi grb takratnega egipčanskega kralja. Pokopavali so od srede začenši na zunaj. V poslednjem grobu so odkrili dva grba egipčanskega kralja Amenofisa III., ki je vladal okoli leta 1400 pred Kr. (1413—1377). Potem pa dve sto let ni več spomina na nobenega faraona, čeprav sta takoj nato vladala dva najslavnejša, namreč Akenaton in Tutankamon. To je neizpodbiten dokaz, da je mesto takrat nenadoma doživelo nekaj nezaslišanega. In prav to se popolnoma ujema s sv. pismom, ki pripoveduje,

da je Jozue ob vходу v Sveto deželo razdeljal najprej mesto Jeriho, in sicer nekako okoli leta 1400 pred Kristusom.

Prav zadnjih dvanajst let so se ruski brezbožniki na vso moč trudili, da bi v ljudstvu omajali spoštovanje do sv. pisma in to knjigo vseh knjig predstavili kot zbirko človeških izmišljotin in pripovedk. A prav zadnjih 12 let — tako je ukrenila Previdnost — se je pod lopato raziskovalcev pokazalo brez števila starodavnih ostankov, ki glasno potrjujejo, da je bilo takrat res tako, kakor pripoveduje sveto pismo. Brezbožniki pravijo: Vse je m a t e r i j a. Zato jim je Bog prihranil materialen dokaz za resničnost naše vere. Jezus je dejal: »Če bodo ti molčali, bodo k a m n i vpili.« Danes res kamni starodavnih razvalin kličejo brezvernemu svetu: Nebo in zemlja bosta prešla, božje besede pa ne bodo prešle. Jos. Šimenc.

„Ne dajte se vpregati v jarem nevernikov!“

Menda se še spominjate teh besedi in kaj da pomenijo. Te besede bi morali danes pridigati z vseh prižnic. Prav za prav že davno, ne samó danes, v teh naših dneh. Saj so te pomenljive besede zapisane in predpisane kristjanom vseh časov. A kristjani so nanje zelo pozabili. Kristjani so se velikokrat dali vpregati v jarem nevernikov in so ž njimi vlekli isti voz. In ga vlečejo še danes. Pridno pomagajo vleči hudobcu njegove gare in na njih njegovo kramo. Pa si pri tem mnogi še domišljujejo, da so dobri kristjani. O, ko bi kristjani nevernikom sami tako ne pomagali, saj bi neverniki tako ne zmagovali!

Sicer ne pomagajo dosti o tem pisati. Kdor opazuje red — bolje: nered — po naših cerkvah in nošo naših žensk, tudi tistih, ki v cerkev pridno hodijo — lahko opazi, da naše opominjanje k lepšemu redu in dostojnejši noši ni prav nič pomagalo. Vstopim v frančiškansko cerkev v Ljubljani: tri ženske pri obhajilni mizi molijo — vse tri na moški strani. V Grobljah pozvoní k sv. obhajilu. Ena sama ženska — cela obhajilna miza ji je prosta — poklekne seveda na moško stran! Na lojtrskem vozu se pripelje Marijina družba, da si ogleda misijonsko razstavo. To je hvale vredno. In tudi dekleta so gotovo dobra. Najprej v cerkev. Lepo! Skoro vse se vsujejo na moško stran; le zadnje so sedle na žensko. Pravijo, da to človeka posebno mika, kar je prepovedano. Če pobožnim ženskam (ker pobožnim smo pisali) o tem, kar je najlažje, ni mogoče nič dopovedati, kaj šele o drugem! O modi. Glede reda v cerkvi ima duhovnik še kaj besede; glede

mode nima duhovnik nobene besede, ampak — pariški judje. Njih beseda je sveta in se mora zvesto spolnjevati. Kar ti rečejo in predpišejo, to velja tudi pri pobožnih ženskah in celo v najzadnjem gorskem kotu in v najbolj skriti dolini, ne pa, kar reče duhovnik, kar škof, kar papež. Ti naj se v te reči ne vtikajo; jih ne bomo poslušali! Zdi se, da se še v nekaterih ženskih redovnih zavodih za vzgojo povsem ne ravnaajo v tem oziru po zahtevah Cerkve. Slišimo, da je papež posebej na Italijanskem zavodom zabičal, da so zahtevali od gojenk dostojno nošo. Pa je pri nas deloma marsikje noša veliko bolj nedostojna kakor na Italijanskem. Tam so v tem oziru strogi; pri nas se pa za to nekateri malo zmenijo. »Kaj hočeš, to je pač moderno!« S tem opravičujejo vse.

Čuditi se je le pobožnim ženskam, posebno še kmečkim, da same ne čutijo, kako napačno, kako pohujšljivo je to! Pa ti pride čisto preprosta kmečka žena z napol razgallenimi grudi, da se človeku stуди; sama pa menda ne čuti nič, kako je nespodobna. Prav tako nespodobna je — kar smo že grajali — tesnoba, s katero danes oklepa mlado ženstvo svoja nadržja. Časih, ko je bilo na kmetih še pošteno pravno življenje, živa vera in strah božji, smo se nad tako spačenostjo zgražali, se iz nje norčevali; danes je pa...

Kaj je torej vzrok, da naše pisanje pobožnemu ženstvu o teh dveh stvareh — držite se bolj ženske strani, nosite se dostojno! — kakor kaže, ni nič izdalo? Ali »pobožno ženstvo« »Bogoljuba« ne bere, ali pa ga bere, pa se po

njem ne ravna? Da ga vse ne berejo, je gotovo. Kaj bi bilo pa torej treba storiti, če hočemo kaj doseči? Kajti če hrast ne pade na en mah, je treba pač večkrat zamahniti, nazadnje pa le pade. To ne gre, da bi rekli: saj vidimo, da nič ne opravimo, torej pa kar pustimo! Kar je napačnega, se mora preganjati do konca! Kaj torej storiti? Veste, kaj? Kar vas je pametnih, bi morale same za to delati, agitirati pri svojih tovarišicah. Saj mnoge nam prav dajete. A dobri ljudje ste premirni in premrtvi, preboječi; nihče si ne upa za dobro stvar odločne besede spregovoriti, češ, bo zamera! Zamera gor — zamera dol! »Kristjani se boje bolj ljudi kakor pekla«, je pisal nedavno neki katoliški pisatelj (Mäder). In kaže, da ima prav. Oh, ta katoliška boječnost — kako sramotna je! Ali so komunisti tudi tako boječi?! Ko bi bili, bi tako ne napredovali. Kakor oni, tako bi morali dobri ljudje — drug drugega opominjati, svariti pred slabim, vnemati in pridobivati za dobro. V tej zadevi bi morale torej ženske druga drugo opominjati, svariti, bodriti in učiti, kaj je prav in kaj ne, kako se mora in kako se ne sme. Predvsem so k temu poklicane verske družbe: Tretji red in Marijine družbe. Tam bi se morale o tem pogovoriti in dogovoriti, si zaobljubiti, da same ne bodo v tem grešile in da bodo pogumno in odločno delovale za pravi krščanski red, dostojnost in žensko čast. To je sveta, apostolska naloga, da se borimo zoper vso to posvetno popačenost, katere je sedaj svet poln.

Ali pa se je vredno za to toliko gnati? Ali je na tem toliko ležeče? Ali ni bolj pametno, lepo v miru živeti in druge v miru pu-

stiti, naj uganjajo, kar hočejo?! Seveda je to najbolj komod. Ali je pa tudi prav? To je ti-sta katoliška popustljivost, zanikrnost, brez-brižnost, boječnost — po kateri smo prišli danes tako daleč, da na svetu bolj vlada satan kakor Kristus. Ne samó v modi, v vsem krist-jani sveta odnehujemo, popuščamo, se po njem ravnamo, namesto da bi zahtevali, da se svet po nas ravna! Ne zapovedi in pravila krščanstva, ampak zapovedi in pravila svetá, spačenega, hudobnega svetá vladajo v člo-veški družbi. Mi jim pustimo v vsem veljati. Na celi črti se umikamo, na celi črti izgub-ljamo. Zgoraj omenjeni pisatelj Mäder pravi tudi: »Kristjani smo boječa ar-mada, ki sovražniku bolj hrbet kaže kakor prsi. Bežeči častniki in bežeči vojaki! Kolikor bolj brezbožneži prodirajo, toliko bolj se mi umikamo. Vsem zahtevam sovražnikov božjih se uklonimo. Kje je kaka trdnjava, ki smo jo držali?« Potem pa pravi Mäder tudi: »Mi smo le senca kristjanov...«

Pri nas velja izgovor za vse: »To je pač moderno!« Celo oni, ki so predvsem pokli-cani, da bičajo in preprečujejo nerodnosti, ne posnemajo vsi in vselej sv. Janeza Krstnika, da bi klicali: »Ni prav, ni dovoljeno!« Japonci, torej pogani, pa se zgražajo nad našo modo in drugimi evropskimi razuzdanostmi. Da mo-ra pri tem ugled krščanstva strašno trpeti, je jasno. »Kaj boste hodili nas spreobračat — pravijo — sami sebe spreobrnite!«

Ali jih slišite? Ti nas morajo učiti ma-nire. Pogani — kristjane! Kaj pravite na to vi, krščanske duše? Ali vidite, da naše kr-ščanstvo, kakor ga živimo, ni pravo? Kako bo pravo, če pa pomagamo nevernikom — vpreženi v njih jarem — vleči njih voz?!

(Dalje.)

J. Kalan.

Zgodovinski paberki

o delovanju stiškega samostana in njegovih opatov v župniji Št. Peter pri Novem mestu.

Izmed najstarejših župnij v ljubljanski ško-fiji in posebno na Dolenjskem je župnija Bela cerkev, saj je znano, da je bila v Beli cerkvi že leta 1074 župnija. Teža leta je namreč pa-triarh Sieghard izročil varstvo belocerkevské župnije vsled pogodbe brižinskemu škofu Elen-hardu. Bila pa je takrat jako obsežna, saj je imela pod svojo oblastjo vse sosednje župnije: Šmarjeto, Škocijan, Rako in Št. Peter. V teku stoletij pa so se vse te župnije ločile od svoje matrne župnije, ena prej, druga kasneje. Tako je bil v Št. Petru že l. 1452 ustanovljen vikari-at, ki pa je še dolgo potem ostal odvisen od Bele cerkve. Samostojen pa je postal šele 1620.

L. 1454 pa je podaril oglejski patriarh kardinal Ludovik III. belocerkevsko župnijo z vsemi njenimi podružnimi cerkvami, med ka-terimi se imenuje tudi cerkev sv. Petra poleg Otočca, stiškemu samostanu, kar je papež Ni-kolaj V. potrdil. In tako je prišla sedanja šent-peterska župnija izpod oblasti brižinskih škofov pod upravo stiškega samostana, kateremu je bila vtelesena »polnopravno«. Stiški opat je podeljeval župnijo ali svojim konventualom, ali pa svetnim duhovnikom, ki so si bili pri-dobili kake posebne zasluge. O natančnejših razmerah med stiškim samostanom in župnij-skim predstojništvom v Št. Petru pa nimamo

nikakih poročil, le toliko je znano, da je pri-
znan upravitelj stiškega samostana v Bajnofu,
kjer je stanoval, šentpeterskemu vikariju pra-
vico, da je smel vsaj ob četrtkih in sobotah,
kadar je maševal na Trški gori, priti k njemu
na obed.

Lani je obhajal stiški samostan 800 letnico
ustanovitve. Ob tej priliki so priobčili časopisi
več zanimivih spisov o Stični in delovanju
njenih belih menihov, posebno na Dolenjskem,
pa tudi drugod. Zvedeli smo pa tudi, da je imel
samostan svoj čas pod svojo oblastjo nič manj
kakor 34 župnij po raznih krajih in deželah
in ne samo na Kranjskem in da je njihov du-
šnopastirski teritorij obsegal ob času trident-
skega cerkvenega zbora 21 velikih župnij z
225 podružnicami. Vsi ti različni spisi o Stični
so nam podali zanimiv pregled vsestranskega
delovanja stiških belih menihov ob času, ko
nam pove naša domača zgodovina tako malo
o dušnopastirskem in kulturnem delovanju po
naših krajih. Naj dodam tem raznim spisom
še jaz svoj donos o delovanju stiškega samo-
stana in njegovih opatov v eni izmed nekdanj
njim podložnih župnij, in sicer v župniji Sent
Peter pri Novem mestu. Iz njega se razvidi,
kako vsestransko in blagodejno je bilo njihovo
delovanje tudi v posameznih župnijah.

Komu ni znana lepa in znamenita božje-
potna Marijina cerkev na Trški gori pri
Novem mestu, ki je podružnica pod Št. Peterl
Saj je ta gora obenem tudi ena najlepših raz-
glednih točk novomeške okolice. Ni zato čud-
no, da so zahajali že od nekdanj na to goro
tako radi romarji in izletniki tudi od daljnih
krajev, saj nudi razgled s Trške gore poseben
užitek, saj se vidi z nje lepa šentjernejska do-
lina tja do Brezic in dalje proti Hrvaškemu. In
prav ta lepa gora, pod katero se raztezajo sami
vinogradi s svojo znano dobro trško-gorsko
kapljico, je dobila slovečo božjepotno cerkev
po prizadevanju stiškega samostana. Stara
pravljica pripoveduje, da je stalo prvotno na
mestu, kjer je zdaj cerkev, samo Marijino
znamenje in to še ob času, ko je bila Trška
gora še vsa obraščena z gostim gozdom, kjer
so našli varno zavetje in skrivališče vsi tisti,
ki so se bali vojaške suknje in puške. Pozneje
so sezidali namesto znamenja cerkvico. Leta
1620 je pa dal sezidati stiški opat Jakob Rein-
precht na tem mestu sedanjo lepo in prostorno
cerkev, ki je največje svetišče v šentpeterski
župniji.

O tem opatu pripoveduje Valvasor v VIII.
knjigi str. 701—2, da je bil prav podjeten, da
si je bil pridobil veliko zaslug tudi za ljub-
ljanske šole, da je umrl 13. jan. l. 1626. Njegov
grb je pritrjen na cerkvenem pročelju in na
orglah, v spomin, da je on sezidal cerkev in
preskrbel orgle. Zakristija pa je bila prizidana

leto kasneje, l. 1621. Posvetil je cerkev Reinald
Scarlichi, tedaj še škof tržaški, od 1630—40 pa
škof ljubljanski. L. 1756 so prizidali cerkvi na
evangeljski strani kapelico sv. Izidorja in sicer,
kakor govori narodna pravljica, iz tegale vzro-
ka: Bila je tako huda živinska kuga, da je pogi-
nila skoraj vsa goveja živina. V treh župnijah:
v prečinski, šmarješki in šentpeterski je bilo
ostalo samo par volov in par krav, vso drugo
živino je kuga podavila. In v odvrnjenje te
strašne šibe božje so sezidale omenjene tri
župnije kapelico v čast sv. Izidorju. Stene ka-
pelice pa je bil dal poslikati s podobami iz živ-
ljenja sv. Izidorja hmeljniški posestnik Filip
pl. Grebin, dvorni tajnik v Bruslju.

Kakor poroča Valvasor, je ok. l. 1687
treščilo v zvonik, tako da je strela na vseh
štirih voglih nekoliko kamenja odbila. L. 1770
pa je zopet treščilo v zvonik s toliko silo, da
se je zrušil. Pa so ga kmalu zopet sezidali.

O belih menihih že vemo, da so posebni
častilci Marijini. To nam spričuje tudi Trška
gora. Znano je namreč, da je bilo na Trški
gori l. 1736 in še kasneje letno 28 sv. maš na
določene dni, ob nedeljah, praznikih in de-
lavnikih; 3. febr., na dan sv. Blaža, pa celo z
blagoslovom. 3. maja, na praznik najdenja sve-
tega križa, pa je prihajala na Trško goro pro-
cesija iz Novega mesta, v nedeljo po prazniku
presv. Trojice pa iz Bajnofa s presv. R. T.

Na vznožju Trške gore stoji, nekako v
sredi poto od Novega mesta proti Št. Petru,
zanimivi grad Bajnof. Kdaj je bil sezidan in
kdo ga je zidal, se ne ve. Zgodovinsko je samo
znano, da je podarila grad nadvojvodinja Ni-
ridis, rojena princezinja Milanska, stiškemu
samostanu, ki je imel potem v njem kleti in
druge shrambe. Ker je bil pa grad proti koncu
16. stoletja v slabem stanju, je ukazal stiški
opat Lavrencij bajnofškemu upravitelju, da ga
naj popravi. Ta ga je dal prenoviti in vzdati
v grad kamenito ploščo s primernim latinskim
napisom.

Grad je imel že od nekdanj svojo kapelo,
v kateri so opravljali upravitelji sv. mašo. Po-
svetil jo je l. 1682. opat Ludovik v čast Mariji
Devici.

V Starem gradu je grajska kapelica po-
svečena Materi božji. Posvetil jo je stiški opat
Ruprt l. 1639. Nad vhodom je vdolbena let-
nica 1637.

Kako je skrbel stiški samostan po svojih
dušnih pastirjih v posameznih župnijah za
svoje vernike v dušnem oziru, spričuje tudi
obilno število letnih procesij v različne, včasih
prav oddaljene kraje in župnije in večkrat tu-
di s presv. Reš. Telesom. Iz župnijske cerkve
v Št. Petru so hodile procesije: Dan sv. Marka
v Belo cerkev. — Peto nedeljo po veliki noči
je šla v odvrnjenje hude ure s presv. R. T. v

Razbore. — Na vnebohod s presv. R. T. k nekdanji podružnici sv. Križa v Harinji vasi. — V ned. »Exaudi« s presv. R. T. po Štraverku in Velščah. — Na praznik presv. R. T. v Markovec. — V nedeljo po presv. R. T. po domačem polju. — 15. junija, na Vidovo, v Slape v šmarješki župniji. — 4. julija, na Urbanovo, v Cadraže v šentjernejski župniji. — Prvo nedeljo po sv. Marjeti v Smarjeto. — V nedeljo po sv. Jakobu v Smolinjo vas v šmihelski župniji. — 10. avgusta, na dan sv. Lovrenca, v Stopiče. — 16. avgusta k sv. Roku v šmihelski župniji.

Pri podružnicah pa so bile procesije:

1. Markovec: 4. maja, na Florijanovo, je prihajala sem procesija iz Bajnofa.

2. Trška gora: Na Urbanovo nedeljo je prihajala iz Prečne po zaobljubi. — Iz Novega mesta je prihajala navadno v torek po Mali maši po zaobljubi iz l. 1836., ko je hudo razsajala kolera po mestu. — Nekdaj je prihajala tudi še iz Mirne peči.

3. Grčevje: 24. aprila, na Jurjevo, je šla procesija s presv. R. T. za odvrnjenje hude ure po Dolnjem Grčevju. — Drugo nedeljo po veliki noči s presv. Reš. T. za odvrnitev hude ure po Zgornjem Grčevju.

4. Ždinja vas: Tretjo ali četrto nedeljo po veliki noči je šla s presv. R. T. po polju. — V torek po binkoštih je šla zjutraj zgodaj s presv. R. T. po hribih nad Ždinjo vasjo.

Naj dodam tu še, kar so pripovedovali ljudje pred več kakor 50 leti, da je bil v nekdanji podružnici sv. Križa v Harinji vasi, v katero je 11. novembra leta 1778. treščilo in je

Krakovska Mali božja (Glej: Naše slike.)

zgorela, ob nedeljah popoldne krščanski nauk, v 40-dnevem postu pa vsak petek popoldne ob treh sv. križev pot.

Ivan Šašelj.

Naši odgovori

8. † Dr. A. B. Jegliču v spomin.

Bil je dan, kakršnih je v letu cela vrsta. Nič posebnega. Samo tega ne vem več, ali mu je bilo ime ponedeljek ali je bila sobota. Vem le, da sem šel od poučevanja v šoli počasi, nekam sam vase zamišljen. Kar privozi sem čez bistriški most avto in se ustavi tik pred menoj. Kaj neki bo? Morda peljejo v bolnišnico kakega betežnika, morda kakega ponesrečenca, kako »žrtev« kamniških planin. Hudo mu je in morda potrebuje nujno duhovne pomoči...

Ves osupel obstanem. Pa se odpro vratca pri avtu in skozi nje se posmehlja

prijazen obraz sedaj že pokojnega nadškofa Jegliča. Tistega Jegliča, ki ves čas svojega življenja pokoja ni imel, ga ni poznal in ga tudi ni hotel poznati. Šele sedaj ga je našel in našel ga je v Bogu. Po kratkem razgovoru zakliče:

»Z Bogom, gospod župnik, z Bogom! Le veliko pišite in dobro pišite! V Bogoljubu, veste, v Bogoljubu! Z Bogom!«

Komaj sem se zavedel, komaj prišel do besede, že je odbrzel avto naprej svojo pot. Nisem imel niti časa reči: »Z Bogom!« ne

pogledati, kdo se še zraven vozi, vse je bilo kakor v trenutku.

Šele ko sem stopal v klanec proti župnišču, sem se domislil: Séli se, odhaja iz Gornjega grada v Stično, v samostansko tihoto, v samostanski mir.

Te dni pa je odšel v večni mir...

* * *

Spomin je pohitel nazaj v minule čase.

»Jezim se, gospod župnik, jezim se.«

Tako je nagovoril postaven mož, Komatar so mu rekli, domačega dušnega pastirja!

»Pa zakaj se jezite, oče? Kaj pa je tako strašnega?«

»Tako se jezim, da bi kmalu samega sebe snedel!«

Res, strašna jeza! Gospod Anton si je začel v duhu predstavljati, kako bi bilo, če bi Komatar začel samega sebe jesti. Kje bi neki zastavil?

»Pomirite se, oče, pomirite. Kaj pa hočete z jezo!«

»Ko bi se le mogel! Pa ne gre! Saj pravim in tako sem slišal praviti — moja stara mati je to nekaterikrat ponovila: Kadar se bo visokim glavam mešalo, takrat bo grozno na svetu. Bog nam pomagaj!«

»I, kaj pa je, oče? Še sedaj ne vem, zakaj se prav za prav jezite?«

»Na škofa se jezim.«

»Lepa je ta! Kaj pa se je ta mož vam zameril?«

»Saj sami veste. Kaj me skušate.«

Nerodno je bilo Komatarjevemu očetu. Bilo je v tistih davnih dneh, ko je pokojni škof Jeglič napisal nekaj knjig staršem, ženinom in nevestam, fantom in dekletom. Vse, kar liberalno misli, dela in hodi, vse je tiste dni govorilo, mislilo in pisalo: Škof pohujšuje mladino! Proč z njim! V kloster!

»Pa ste brali, oče, kako škof mladino pohujšuje?« sem vprašal očanca.

»Ne. Bral pa nisem. Se mi ne zdi vredno.«

»A, tako? Brali niste?«

»Ne! In tudi ne bom!«

»Potem pa morebiti delate krivico svojemu škofu.«

»Kdo jo dela! Jaz že ne! Saj so mi drugi povedali, kako je.«

»Oče! — Vas in vse, ki mečete ka-

menje na svojega škofa, bi rad sedaj nekaj vprašal.«

»Le vprašajte.«

»Tole vas bom vprašal: Ali vi sploh veste, kaj se pravi pohujševati?«

»Menda vem; ali mar vi ne veste?«

»Vem. Toda zelo dvomim, če vi res veste. In če vedo vsi tisti, ki bruhajo po knjigah in časopisih, po gostilnah in beznicah, pa tudi drugod ogenj in žveplo na svojega najvišjega pastirja.«

»Mislite, da res ne vem?«

»Teга ne mislim. Samo dvomim in zelo dvomim.«

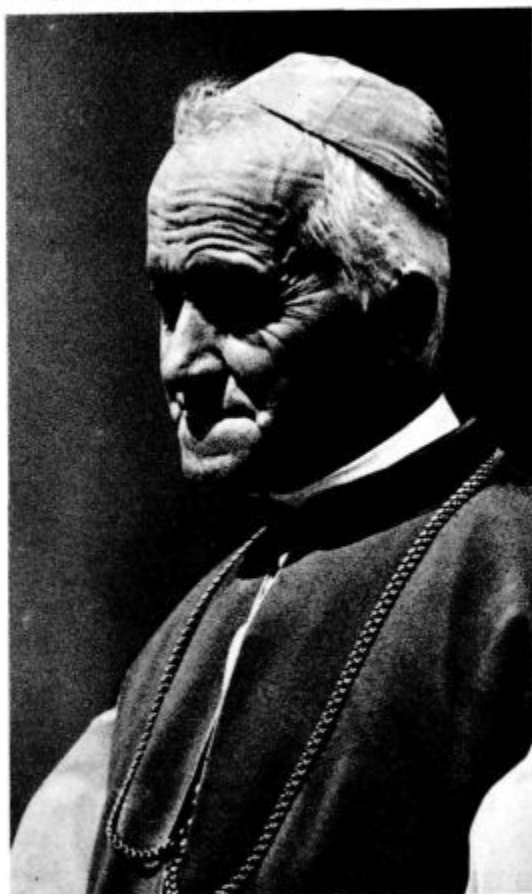
»Kako pravite?«

»Naj pa še enkrat povem, da dvomim in prav zelo dvomim, da vi in da še mnogo drugih ne ve, kaj se pravi pohujševati. Sicer pa, če veste, kar povejte mi!« —

»Gospod, jaz sem izpraševanje že davno opravil in vam ne bom odgovarjal.«

»Ne, ne, Komatarjev oče, tako hitro pa ne bo šlo. Vaša beseda diši po napuhu in ošabnosti, nič pa po učenosti. Prazen klas stoji pokoncu in votel sod močno bobni.«

Komatarjev oče je bil užaljen. V dno svoje zapeljane duše je bil užaljen. Da bi njega kdo izpraševal! Kakor šolarčka smrkavega! Kdaj se je že oženil in takrat je opravil zadnje izpraševanje. Za veliko noč seveda že še gre k izpraševanju, pa takrat ima glavno besedo samo gospod župnik, ki možem vsako leto dosti pametnega in le-

† Nadškof
dr. Anton Bonaventura Jeglič

Nadžkofje, škofje in prelati

pred vežjo ljubljanskega škofijskega dvorca, ko je vladika dr. Gr. Rožman blagoslovil truplo † nadškofa dr. A. B. Jegliča

pega pove, pa jih prav nič ne izprašuje. Za može, ki »vse vedo«, se kaj takega ne spodobí. —

»Vse vem!« Ta nesrečni izraz naše plitvosti in nevednosti! In vendar ga slišiš za vsakim voglom. Ponavlja ga šolarček, ki je dobil spričevalo o bolj ali manj slabo dovršeni ponavljalni šoli; ponavlja ga fant s krivci za klobukom, pa se zna komaj še za silo podpisati, pri branju pa stoka huje ko najslabši kovaški meh; ponavlja to besedo ta in oni, saj ni, da bi še naprej govoril in pripovedoval... »Vse vem!« Hm! Dvomim, zelo dvomim. Svet z učenjaki ni tako na gosto posejan, kakor si takile vseznali domišljujejo. Kakor še ni vsak človek pesnik, če se je tudi v njegovi glavi izleglo morebiti nekaj pesmi podobnega, kakor še ni vsak tovarnar, četudi hodi že leta in leta delat v tovarno, kakor še nisi kmet, če si tudi enkrat zajahal kmetskega konja, tako tudi še vsega ne znaš, če si tudi že desetkrat opravil izpraševanje.

Gospod Anton pa le ni odlegel. Kar skozi ušesa mu je ušlo Komatarjevo bahanje, da je že davno opravil izpraševanje in da zato nima nihče pravice dvomiti nad njegovim znanjem in neznanjem. Z vso silo tišči v Komatarja, naj mu le kar jasno in

odkrito pove, kaj se prav za prav pravi pohujševati. Mož je začel nekaj pripovedovati, nekaj stokati in jecljati, kar pa vse skupaj ni imelo ne glave ne repa. In taki ljudje si upajo biti na svoja prsa: »Vse znam! Vse vem! Nihče me ne bo učil! Jaz sem izpraševanje že davno opravil!«

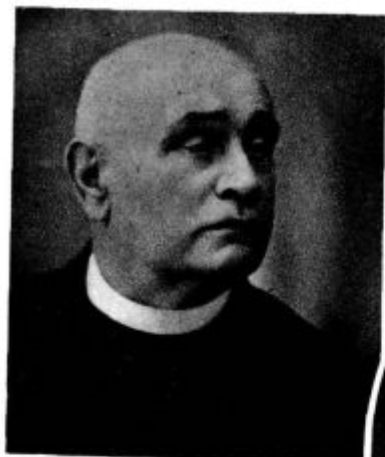
»Poglejte, oče, vam bom pa jaz povedal, kaj hoče naš višji pastir doseči s svojim pisanjem. On svari pred grehom in pred grešnim življenjem, on hoče grehu zaviti vrat. To je pa ravno nasprotno od pohujševanja.«

»Seveda! On bi rad naredil iz nas same svetnike. Pa ne bo šlo! Nihče jih še ni in jih tudi nihče ne bo.«

»Povejte mi, ali je bilo to kaj napačnega? Sicer pa škof tega ne misli, kakor vaša žena in vaša dekla in še vi zraven ne mislite, da boste zatrli na njivi ves plevel, če porujete nekaj osata.«

»No, no, no! Saj nisem tako hudo mislil,« se je podajal Komatar.

»Vem, da ne. Vi — pa še mnogo je takih, vi mislite le s tujo glavo in s tujimi možgani. Če bi imeli vi nekaj lastnega preudarka, bi drugače govorili in sodili. — Ali ne?«

*Česenj Andrej,
župnik — Podgrad*

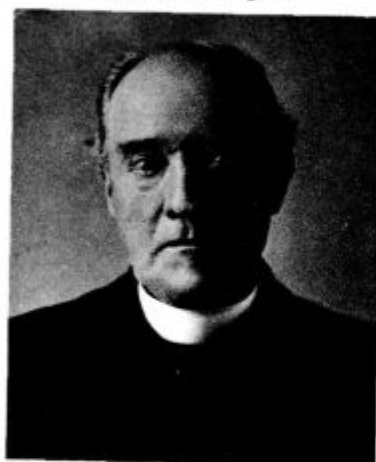
Jubilanti- zlatomašniki

*Žužek Alojzij, dr. J.
Maribor*

*Zupanc Ignacij,
župnik — Predoslje*

*Pokorn Franc,
župnik v p. — Breznica*

Jubilanti- biseromašniki

(Spodnja vrsta)

*Hladnik Janez,
dekan — Št. Vid p. St.*

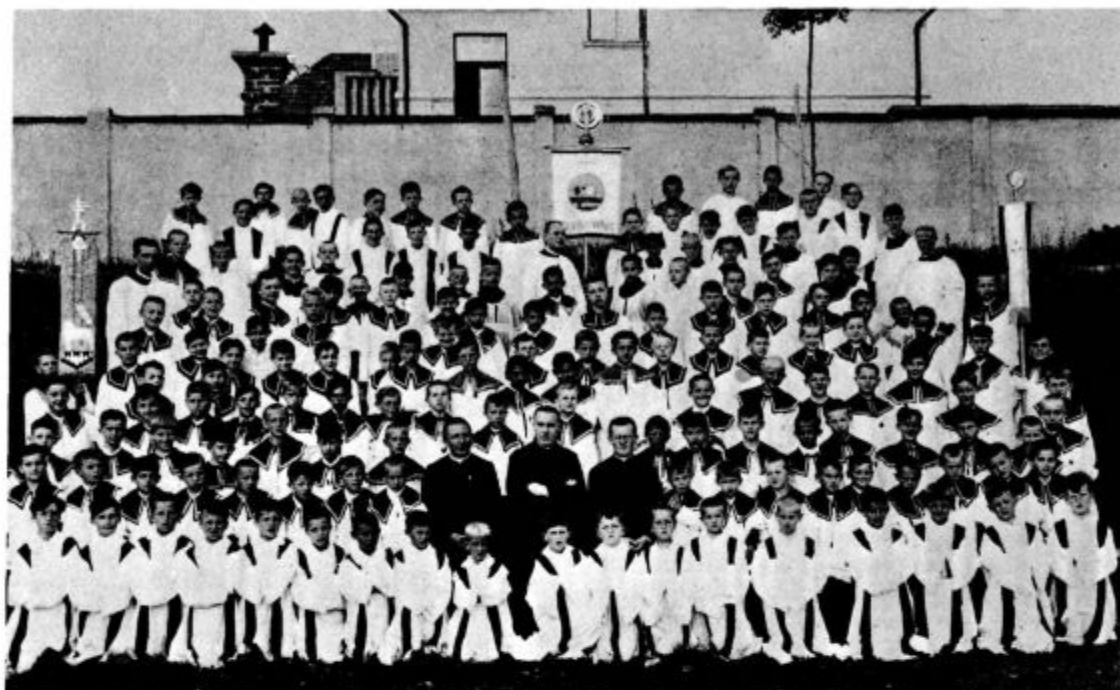
*Šmidovnik Anton,
župnik — Prečna*

*Sušnik Ivan,
stolni kanonik — Ljubljana*

*Molj Janez,
župnik v p. — Kamnik*

Ministranti

Toliko jih imajo vsi trije salezijanski zavodi v Ljubljani

»Presneto ste navihani, gospod Anton,« se je jel prati in opravičevati oče Komatar.

»Nič navihan, nič navihan, samo odkritosrčen.«

»Pa naj bo, kakor vi pravite, saj vem, da vam do konca ne bom prišel.«

»Samo še par vprašanj. Tisti ljudje, katerim ste vi nasedli, vpijejo: 'Škof nas pohujšuje, pohujšuje našo mladino, v kloster s škofom!' Dobro! V kloster z njim! Kam pa potem s tistimi, ki na potih in prelazih, na polju in travnikih, na železnici in povsod s tiskano in z živo besedo in še v dejanju noč in dan pohujšujejo našo mladino! Kam pa s tistimi? pravim. In te zalege, gadje in pasje, je na kupe.«

»To ste hudobni!«

»Že spet! Enkrat navihan, enkrat hudoben! Pa naj bo, kakor vi hočete. Pravemu odgovoru ste se seveda izognili. Ga je težko povedati, kaj?«

»Z Bogom, gospod Anton! Mudi se mi že. Kaj bo pa žena rekla?«

»Če ji boste po pravici povedali, v kakšni šoli ste bili, bo kar vesela. Nobenega viharja se ni treba bati. Nekaj vam moram še povedati.«

»No le!«

»Kako vi sodite zdravnika, ki bolniku pove, kakšno bolezen ima in mu tudi po-

kaže sredstva in zdravila, da lahko bolezen premaže? Kako boste sodili zdravnika, ki bolniku vedno le pravi, da ni nič hudega in nič hudega, čeprav bolnik sam dobro čuti, da bolezen od dne do dne huje prijema?«

»Za prvega bom rekel, da je dober zdravnik, da se za bolnika zavzema, da ga ljubi, za drugega pa kaj takega ne morem reči.« —

»Prav ste razsodili! Vidite, tudi mi živimo v času, ko se na vseh koncih in krajih govori in bere in poje o domovinski ljubezni. Kdo bolj ljubi svojo domovino in svoj narod: ali tisti, ki se pri kozarcu vina solzi in cmeri za svoj narod in mu napiva, ali tisti, ki ga hoče dvigniti in pripeljati na pot zdravja in blagostanja?«

»Saj sem dejal, da vam ni mogoče priti do konca. Lahko noč in z Bogom, gospod Anton!«

Oče Komatar! Koliko let je že od tega, kar sta imela z gospodom Antonom tele pogovore? Dvajset in še nekaj več. Radoveden sem, kakšnih misli ste danes? Kaj, ko bi bili mi tistega, nad katerim se je takrat skoro ves svet hotel pohujševati, poslušali in še bolj poslušali! In ko bi ga bili skušali umeti, umeti...!

J. Langerholz.

Soncu naproti

(Povest. F. H. Achermann. — Poslovenil Janez Pucelj. — Dalje.)

Tretje predavanje patra Foncka: Čemu čudeži.

»...S čudeži Bog ne popravlja niti ne krpa narave! — Bog izjemoma prelomi naravne zakone, pokaže, da je njihov gospod, da človeku zanesljivo izpriča svoje razodetje... »manifestavit gloriam suam«, pravi evangelist Janez ob sklepu čudeža v Kani — »...razodel je svoje veličastvo...« Da Bog svojega veličastva ne razodeva v kakšni krivi veri — verski ločini, je pač odveč pripominjati; kajti večna resnica vendar ne more zmoti s čudežem pritisniti pečata resnice... zato je tudi samo ena C e r k e v, njegova Cerkev, ki trdi, da se v njej gode čudeži in ki lahko tudi dokaže, da se res gode... In, gospodje, zastran tega po večini tudi izpodbijajo čudež, ga stavijo za praznoverstvo, celo domnevajo, da je nemož, ker... je samo v katoliški Cerkvi... ker čudež kaže pot h katoliški Cerkvi... vodi k resnici...«

»Aha,« si misli Aram na poti proti domu, »tu bi se rad izmuznil! Zdaj že vidim, kam namerava pretkani jezusovec: na dosedanji znanstveni osnovi hoče katoliško Cerkev postaviti kot edino resnično!... In sicer zastran čudežev, ki jih ni treba dokazati!... Gledati mu bo treba na kremplje! — Zdaj mora na

dan z dejstvi, stari zvitorepec, ali pa smo zopet na mrtvi točki... Zdaj naj poč! Zdaj se začne prav za prav zaresnji boj duhov — duh laži proti duhu resnice in... jaz mu bom priča!«

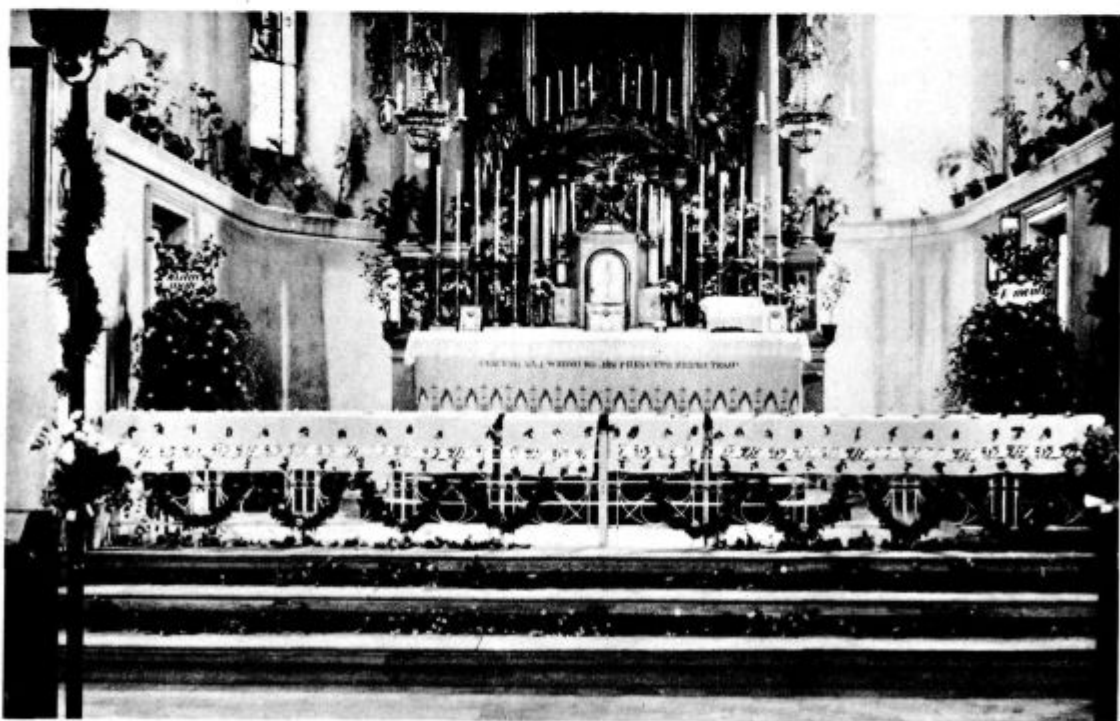
Medtem ko hodi Aram še po sobi sem in tja in o vsem tem premišlja — ne da bi mogel ali hotel najmanjšo stvarco oporekati, zagleda na mizi med došlimi časniki in dopisi pismo z grofovsko krono: od Noeme! Skoraj brez misli seže po njem, potegne nož, da bi pismo odprl in — stoj: to pismo je že nekdo odpiral! — Že odkar se pozna z Noemo pl. Heilbron, se je z njo dogovoril za neznatno znamenje, kako naj bo pismo zalepljeno in to znamenje je danes prvič premaknjeno — polepljeni rob, kako je zamazan! Kaj takega bi grofica pl. Heilbron ne naredila!

Aram odpre in bere navadni — skoraj bi rekli poslovni ljubezenski izliv.

Molče položi pismo v skrinjico za pisma in jo zaklene.

Kdo? — — Kdo neki bi bil? — Agneza?

Aram se zazdi samemu sebi pri tej misli pravi cepec, stara baba! Agneza! Nežno čuteča, obzirna, skoraj plaha Agneza? — Toda kdo neki drugi? Menda vendar ne Vladislav? Saj ima gotovo dovolj skrbi sam s svojim do-

Okras prvoobhajilnega oltarja v Radečah

pisovanjem! Takisto: za zdaj bo molčal in — imel oči odprte!

Isti večer se vrne Neruda iz Švice.

Pa učna soba Aramova se mu zdi nekoli-kanj pretesna in premalomeščanska — zakaj on prinaša s sabo misli, ki obsegajo ves svet — in tako se podasta v elegantno nočno kavarno. Kmalu razveže peneči se sekt Nerudi že tako gibčni jezik — morda bolj, kakor je prej kanil!

»Delamo na največjem in zadnjem načrtu« — pojasnjuje toplo mlademu prijatelju. — »Vsaj misel je tu in ne bo nikdar več izginila!«

»Sem radoveden — sama ušesa so me!«

»Prav za prav — hm, saj — moral bi to še skrivati — toda — daj mi roko! Aram, ti boš moral s svojim koncernom rešiti važno nalogo — v zvezi z drugimi podjetji! Nimamo načrta nič manjšega kakor združiti vse narode: zvezo narodov!«

»Ne bo se posrečilo!«

»Hitro in naglo sodi mladina!«

»Ta zamisel se bo razbila ob sebičnosti narodov!«

»Prijatelj, pride čas, ko bo samo še en knez!« —

»Kateri? — Loža?«

»Uganil! Skrbeli bomo za to, da bodo na čelu te zveze narodov stali samo možje lože in zastopniki judovske velefinance! — In: če smo potem tako rekoč svet mi in ga osrečimo z novimi zakoni, iz državno-cerkvenimi odred-

bami, z oblikami zakona in vzgoje itd. — — hm, hm — — hm?«

»Tedaj bodo vpili o „svetovnem preganjanju“ Cerkve!«

»Prav dobro! — — Pri tem za zdaj ostanemo — —!«

Neruda spremi prijatelja, preden se nastani v hotelu, nazaj prav do njegove sobe.

»In — kako je s tvojo — pustolovščino?« vpraša tam za slovo.

»Ah, saj res! — Zadeva je v redu!«

»Jo imaš?«

Neruda skoči kar na prste.

»Tam v omaril!«

»Pokaži!«

»— — — — Lejte jo!«

Neruda diha, kakor da si je pri preobilnem naporu prenapel vse moči; po jastrebovo mu zro vranje oči na malo, belo, neznatno ploščico. —

»Aram! — — — Aram, daj jo meni!«

Tedaj se zaklopi pokrovček.

»Ne smem! — — — Sem obljubil molčati in — že skoraj preveč povedal.«

»Za dokaz, da sva prijatelja, Aram! Saj si lahko drugo...«

»Hvala! — — Sem se že zadosti igral z ognjem! Sicer pa jo potrebujem za znanstvene namene, kakor veste, in... saj si lahko sami preskrbite tako stvar!«

»Po — p o s v e č e n o ?«

»Vzemite neposvečeno — vsak mežnar vam jo da — in izgovorite — — — prejšnji zagovorček čez njo!«

Fantovska Marijina družba v Melliki

»Saj nisem prejel — mašniškega posvečenja!« —

»Ah — kaj potem — se ne more?«

»Se že more, toda ‚spremenjenja‘ ni, ‚spremeni‘ se ne!«

»Kako? — Kako? — Spremeni se ne? — Vi verujete — v to?«

»Se mi še sanja ne! — Bedarija! Zareklo se mi je! — Rekel sem samo tako, po babjeverju zaslepljenih ultramontancev!«*

Neruda gre. Aram zre še dolgo proti steni, za katero je hostija in zdaj pa zdaj zmaje z glavo:

»Zakaj je poglavar lože pri zadnjih besedah tako pobledele? Zakaj se je tako vzburil? Ga drži še nenehoma v krempljih staro praznoverje?«

In za steno, kjer je hostija, tikataka časomer, ki ga nasi Aram samo ob nedeljah in ki mu ga je treba naviti samo na mesec dni. In Aram sliši še v spanju, kako tamkaj živo tikataka.

In v tihi skritosti sveti — »večna luč!« —

Noema obišče Arama.

Drugo jutro zaspi Aram Bela — prav po študentovsko — prvič uro dogmatike. Nato posluša pri Noldinu še eno uro moralno bogosloje in popoldne ob treh eno uro cerkveno zgodovino pri patru Mihaelu.

Prav tisti večer spet dobi obisk: medtem ko sedi pri mizi in si izpisuje iz predavanj, potrka nekdo precej odločno in v sobo privihra pronicavo smejoč se v oblaku parfuma — — Noema. Vsede se njemu nasproti in mu hkrati poroča najnovejše novice.

»Ampak — Bog pravični — Aram! Od kdaj pa životariš v tej jazbini?«

»Skozi!«

»In ta duh po morskih prašičkih! Tu morajo strašiti čedni strahovi!«

»Kar se da — — čedni!«

Čez nasladno blede obraz ji zamrli zloben bleskot:

»Kaj ni nikogar tu — pri roki? Si moram plašč sama...«

Aram seže po zvoncu na mizi, ki so mu ga postavili nalašč za take nujne primere, in priskoči grofici na pomoč — — in tedaj pride tudi Agneza. Skoraj se sesede od groze pred to lepoto in sijajnostjo, ki ji tu zasije nasproti... Celo kraljica iz Sabe in Salomon v svoji lepoti nista mogla biti oblečena lepše kakor Noema pl. Heilbron.

Ta opazuje skromno, siromašno dekle od temena do pete in od pete do temena kaj zavzetno in dolgo — — in slednjč ji obvisi vsi-

ljivi pogled na njenem boječem zardelem obrazu:

»Ah — — aah! Je to tvoja — — — kako že pravite študentje? — — Tvoja metla?«

»Noema! To je domača hči, gospodična Grasmair!«

»Kako? — Kako praviš? Gras — — — Gras — — —?«

Aram ponovi ime ne malo ozlovoljen. Za tako — — nerahločutno bi svoje Noeme ne bil imel!

»Domača hči! Kaj lepo! Menda jo plačaš, kakor se spodobi! Ali — mora biti morda tudi še drugim gospodom na razpolago?«

»Gospodična Grasmair, za zdaj se vam zahvaljujem za ‚prijaznost!« izdavi Aram iz sebe in se potihem nadeja, da Agneza zlobnih besedi ni razumela.

Toda ženski naravni čut je najboljši tolmač! — Agneza se tiho odstrani.

»Noema! Resno sem hud nate!«

»Bog pravični! — Morda za stran te! — Daj mi klofuto, Aram — na!«

Ponudi mu ustnice.

Toda Aram je ne poljubi!

»Ubogemu otroku si naredila krivico.«

»O ti nežno srce! Mi je gotovo grozovito žal.«

»Agneza Grasmair — —«

» — — Hahahaha — — —«

» — — je spodobna, zelo rahločutna deklica!«

»Aha! — Sem moli pes šapo! — Kaj!... rojiš zanjo?«

»Njeno čast branim in čutim, da sem to dolžan!« —

»Pred mano?«

»Tudi pred tabo! — Si sama prišla?«

»Mama čaka v hotelu.«

»Zakaj ni prišla semkaj?«

»Ni hotela v ta — — Saj jo vendar poznaš, Aram! Je poslala mene pote!«

»Ni hotela v ta? — — Pred desetimi leti še ni bila grofinja in pred tridesetimi leti je njena stara mati še repo prodajala!«

»Kako si grd! Kaj takega se vendar ne sme govoriti!«

»In marsikaj drugega tudi ne!«

»Si kratkomalo grde volje —«

»Kdaj odpotujeta?«

»Ob enajstih tri in štirideset ponoči — v Svico! — Zakaj vprašuješ?«

»Zato, da — — si lahko čas prav razdelim — — pojdiva zdaj!«

Aram gre z njo, da pozdravi bodočo taščo in si vzame s sabo predavanje patra Mihaela o svetlopisu, da se je laže izgovoril in prej odšel. — —

Po predavanju o starinoslovju katakomb, tako proti pol deveti uri, se še malo pospre-

* Psovka za rimske katoličane, papežu vdane.

hodi po nasadih dvornega vrta, da bi premislil čudne vtiske, ki jih je bil pravkar doživel. Ne da bi opazil, doide v nočnem somraku sprehajajoč se parček.

Mahoma obstoji:

Dama bi bila po postavi in drži popolnoma lahko Noema!

In dolgin tu poleg nje?

Menda vsaj ne ljubeznivi Vladislav? —

Za Boga svetega!

Previdno obide par in počaka na stranski poti, zakrit od grma v najbližnji bližini.

Tam prihajata:

Noema in Vladislav!

Iz njunega tihega pogovora mu prileti samo odlomek na uho:

»... na kak stotak ne bom gledala...«

»... milostljiva gospodična grofica, bodite brez skrbi...«

Samo za osebe gre Aramu — kaj govorita, za to mu ni in ne mara slišati!

Da je slišal! Človeške usode bi se bile zakokrenile drugače! — Vendar ne! Moralo je priti tako!

Aram gre domov kakor človek, ki je videl strah, pa nima za to nobenih prič. —

Ob dogovorjenem času pride Aram po obe dami v hotel, da ju pospremi na vlak. Noema je zelo ljubenziva, skoraj vsiljiva. Aram skoraj hladen. Na postaji se presrečno poslovijo in dviga roko v pozdrav za njima, dokler ju more videti.

In za njim maha z roko še nekdo drugi!

Preklete nabrita, ta — Heilbron, gróm-strela!»

Aram se naglo okrene:

»Ah, vi, gospod Vladislav? Tudi še na nogah?« —

»Zakaj ne bi človek? Damo pri vas videl, vstopiti in — na, zakaj se ne bi kot sosed ponudil na uslugo — — vprašala po naslovu — toaletne delavnice in tako dalje — bova še enega, da bova laže spala, gospod Bela?«

»Pa ga dajva!«

Vladislav pokliče — sekt in resnično, plača sam!

To bi bilo moralo sicer tako prebrisanega Arama Belo zbsti v oči. Toda danes je tako čudno raztresen.

Lepa pomladanska vožnja.

Agneza je videti zadnje dni nekam plaha in potlačena. Plaha pač zastran tako odličnih znancev Belovih, in potlačena, ker je poleg te ošabne »grofice« igrala tako klaverno vlogo, je bila od nje naravnost — — poudarek govora je razumela, o njenem smislu pa še dolgo premišlja in sumi sem in tja. Aram opazi,

kako ji je pri srcu, in ji hoče dati malo zadoščenja. Toda kako? Darilo — — za osumničeno čast? Ne — tako mučen pripetljaj se da popraviti samo, če jo osebno počasti.

In tako jo povabi, da bi se peljala z njim na sprehod — in obe mali žabi z njo, da bi ji ne bilo tako neprilčno. Kako ostrmi Agneza — kako se v srcu vzradosti, ko se proti poldnevu pripelje sijajen avto. In kako ji zasije oko, ko sede poleg Arama Bela — malima nasproti, in se pelje v prelepi pomladni dan — skozi lepe vasi... In vedno bolj plaho pogleduje k njihovemu »gospodu gostaču«; zakaj ustavlja se samo v najboljših hotelih in naroča in plačuje nič tako, kakor je navada pri študentih.

Aram pa se veseli, kako preprosto pa vendar kako okusno je oblečena njegova spremljevalka in predvsem kako ljubko otroško se veseli... Noema Heilbron bi bila poleg nje kakor kak zlat malik poleg marmornate bele Madone.

Avto drsi tja v daljo; zamaknjena in zasanjana zre Agneza v sončne cvetne dalje. In Aram se raduje njene radosti, spet spoznava blaženo otroško veselje, ki je bilo svoj čas pomlad njegovemu srcu — preden so mu strasti telesa in strasti duše prevlekle ta pomladni dan kakor hudourni oblaki.

Ta veseli pomladni dan je za Agnezo Grasmair zadnje zemeljsko veselje, zadnja cvetlica iz solzne doline...

Kajti že zvečer stopi stud. iur. Vladislav v učno sobo Aramovo:

»Čast! — Lepa vožnja, kaj?«

»Kar se da!«

»Čedna metla, ta Grasmair!«

»Ljubosumni, kaj?« ga zavrne Aram. Tedaj se Vladislavu spači dantejevski obraz v meketajoč smeh:

»Ljubosumen? Strela božja in sicer nič drugega! — — Sem Grasmairovo že sam, hm — — jo spet zdavnaj pustil na cedilcu — — se mi gnusi.«

Aram počasi vstane:

»Gospod Vladislav! To izjavo mi boste morali še danes dokazati!«

»Nič lažjega kakor to! — Treba vprašati samo ljudi v gornjem nadstropju! — Le nič se ne razburjati! — — — Poznate pisavo tega naslova?«

»Ne! Ne poznam je!«

»Vam pustim omot tu, da ga boste lahko primerjali. — Je pisava Grasmairove!«

»Pa kaj potem?«

»Boste kmalu videli! — — Vam preberem pismo; pismo, ki ga je pisala Grasmairova moji malenkosti! Smem prositi za besedo, da boste molčali!«

»V tem primeru brezpogojno!«

In tedaj mu prebere Vladislav pismo, polten izliv ljubezni, ki razbije — čast Grasmair-ove kakor lepo, poslikano vazo.

Aram spet sede. Čelo mu je vroče, srce mu ledeni. Mahoma pogleda še kvišku kakor poslovno:

»Cemu mi sploh pripovedujete to?«

»Hm — opomniti sem vas hotel, da s to — eh — da se s takšno ne kažete javno — — namigniti vam. — Saj ste mi sosed!«

»Se vam zahvaljujem! Oprostite me zdaj, gospod Vladislav!«

»Cast! — Imate morda vprav kak petdesetak pri roki? — Roka roko umije! — Eee! —«

»Nate!«

»Ostanem dolžnik! — Čast!«

Aram sedi še vedno prav tako kakor pred eno uro.

Ima občutek, kakor da se mu je nekaj ustavilo v srcu, kakor da vidi pred seboj črepinje najlepšega Madoninega kipa.

Pred njim leži oмот pisma s počitniškim naslovom Vladislavovim... To pismo! Ta strdaški, več kakor počestniški izliv v najnižkotnejšem slogu!

Zdaj razume opombo: Če bi smela govoriti!

In on — Aram Bela — razvajeni salonski milijonarjev sin — se je s to — — javno peljal na sprehod!

Spet kača, golazen z angelsko glavo!

Posihmal — koj že drugi dan — se je vedel do Agneze — ne sicer robato, prezirljivo ali odurno — temveč poslovno prijazno, mrzlo vljudno, kakor se vede recimo gospod grof do svojega Žaneta, kakor se vede človek do pridne dekline, do postreščka.

Preteče več dni, da se Agneza zave, da kot »domača hči« dela za plačilo v službenem razmerju in okrog oči ji leže rahel počolani boleti, ki jo — še bolj ozarja.

Arama pa naganjajo te življenjsko mrzle okoliščine, da dela brez počitka in s prav volčjo lakoto pričakuje nadaljnjih izvajanj Fonckovih.

Naslednjo noč, spet tako po polnoči, sliši v sosedovi sobi pol zadušeno davljenje in ječanje, ropot, kakor da je kdo skočil s postelje. Aram prisluhne: res, nekdo hodi, vrata zaškripljejo, potrka na njegova vrata. Aram prižge luč:

»Noter!«

Vladislav v nočni srajci, diha, da se kar sliši in upira vanj kratkovidne, motne oči strmo in zalito:

»Je še vrag?«

»Kateri vrag?«

»Tisti... ki je prej tukaj... kaj se mi je spet sanjalo?«

»Najbrž!«

»Mi je bilo, kakor da... pač spet preveč kadil! — Oprostite!«

»Prosim!«

Četrto predavanje pri patru Foncku: Čudeži se res gode.

»Gospodje!

... dokler more človek kak dogodek razjasniti po naravni poti, naj ga ne smatra za čudež...

... Narobe pa nasprotuje zdravi človeški pameti, če hoče kdo tajiti čudež tam, kjer odpove sleherna naravna razlaga, kjer dokazuje neoporečne priče, da so bili naravni zakoni kršeni...

Hlepenje po čudežih in strah pred čudeži sta dve nasprotji, ki nimata ničesar opraviti z eksaktno vedo...

Prav tako neznanstveno je, da se nasprotiki čudežev izgovarjajo, češ, mi ne poznamo še vseh skrivnosti in zakonov narave; zato bodo ona dejstva, ki se nam dandanes zde še zagonetna, vernim pa čudežna, prihodnjim rodovom čisto naravna! — Mi poznamo naravnih zakonov dovolj, da moremo z gotovostjo dognati, da je ta ali oni naravni zakon kršen. In kršitve naravnega zakona ne bo dosledno nikdar mogoče razložiti po naravni poti.

Za primer: Čudež krvi svetega Januarija v Neaplju!

Ker smo si vzeli obravnavo evangeljskih čudežev za nalogo letošnjega leta, se bom, da vam nazorneje pojasnim znanstvena načela, posluževal modernih čudežev za zdaj samo za primer.

Neodklonljivo dejstvo, ki moderno znanost naravnost izziva, je vsako leto ponovno se obnavljajoči čudež krvi svetega Januarija v Neaplju. Kakor znano, hranijo tam v dveh neprodušno zaprtih stekleničicah strjeno kri svetega Januarija, ki so ga bili umorili l. 305 v Puteolih zastran njegove vere. Če torej postavijo ti dve stekleničici v češčenje na oltarju ob glavi svetega mučenca v začetku maja, 19. septembra in 16. decembra, se pred očmi vseh, ki hočejo to videti, prikažejo sledeči pojavi: posušena, strjena kri preide iz trdega stanja v tekoče, vzvalovi in kaže najbolj čudne spremne okolnosti! Toplina tekoče krvi naraste od 18. do 30. stopnje; teža zraste najmanj za 25 gramov, količina za prav toliko kubičnih centimetrov.

Že leta 1880 je med drugimi neapelski vseučiliški profesor Pietro Punzo na povod svobodomislega dr. P. Luca na podlagi najnatančnejših znanstvenih preiskav ugotovil omenjena dejstva neoporečno, in pozneje sta oba ne-

apelska vseučiliška profesorja Sperindeo in Raffaele Januario prišla do istega zaključka, pri čemer sta tudi s spektralno analizo dokazala, da je kri prava.

Vidimo torej, da so v teh tako dokazanih spremnih pojavih kršeni najbistvenejši naravni zakoni: teža stekleničice na izravnani tehtnici se poveča, ne da bi prišla zraven nova teža; prav tako se poveča količina, ne da bi ji kdo kaj dodal, in se dvigne toplina brez najmanjšega vzroka, ki bi ga bilo mogoče dokazati. — Vsi poskusi zadnjih petih stoletij, da bi razložili vse to po naravni poti, so spodleteli: imamo čudež.

In če bi se hotel kdo spotikati ob »nazadnjaštvo in lahkovernost« zgornjih prič, re-

cimo profesorjev z milanskega vseučilišča, ker so katoličani, tedaj izpodbije pričevanje Aleksandra Dumasa, protestantskega zgodovinarja Friderika Hurterja, preden je postal katoličan, protestantskega kemika Sira Davyja Humphreya tudi zadnji ugovor!«

Smrtna tišina zavlada, tako da slišiš prvo pomladansko muho, ki brenči skozi dvorano, in celo Aram Bela sam vstane kakor bolniška sestra, kadar bolnik umrje.

Ena edina misel ga navdihuje prav v trdo noč:

Ali je ta jezusovec največji, najnesramnejši slepar vse svetovne zgodovine — ali — ali?

(Dalje prih.)

I Z Ž I V L J E N J A C E R K V E

Že petič so voditelji mednarodne ustanove »Regnum Christi« (Kraljestvo Kristusovo) vabili na mednarodni kongres dobre katoličane vsega sveta, kateri uvidevajo potrebo, da se ustvari, okrepi in naraste ogromna falanga zoper sovražnike Kristusove in zoper naraščajoče uničevalce krščanstva in krščanske kulture, pa naj se imenujejo komunisti, anarhisti ali kakorkoli. Konec junija so se sešli v Poznanju na Poljskem zastopniki in odposlanci iz vseh dežel pri petem kongresu Kristusa Kralja. Slovence je zastopala družba 16 gospodov, med njimi prevz. škof dr. Gregorij Rožman, ki je imel pomenljiv govor v slovenskem jeziku. Med udeleženci je bil voditelj, svetnik J. Kalan, kot urednik lista »Regnum Christi«, in vseuč. prof. dr. J. Fabijan. Omenjamo, da je bilo na kongresu navzočih pet kardinalov in 80 nadškofov in škofov. Ob začetku je govoril tudi poljski naučni minister. Goste je presrečno pozdravil poznanjski nadškof in znani nam kardinal dr. Hlond kot zastopnik svetega očeta.

»Sv. Evharistija v življenju in krščanski kulturi« — pod tem geslom se bo vršil od 10. do 15. novembra v mestu Tripolisu 12. evharistični narodni kongres za Italijo. Tripolitanski apostolski vikar msgr. Facchinetti je v ta namen že sestavil pastirsko pismo, ki v njem pojasnjuje, da je kongres sklican zato, da vzbudi in poživi češčenje najsvetejšega Zakramenta; obenem naj ta proslava uvede križarsko borbo proti brezbožni in komunistični nevarnosti, ki se pojavlja tudi v Tripolitaciji.

Katoliški dekliški teden so imeli v Benetkah. Prireditev se je prav srečno izvršila, saj se je vabilu odzvalo 87% mladenk. Za sklep

je bilo skupno sv. obhajilo in je prejelo Kruh angelski 14.000 deklet. Pred obhajilno pobožnostjo je ves zbor na trgu sv. Marka ponovil krstno zaobljubo.

Kje je resnica? Katoliška Cerkev je edina, sveta, vesoljna, apostolska. Edina je, zakaj katoličani vsega sveta verujejo iste nauke, prejemajo iste zakramente in imajo istega poglavarja. — Druge vere (veroizpovedi) so razcepljene na mnogo ločin. Za primer samo tole: V Nemčiji je, kakor znano, razširjeno predvsem protestantstvo. Ljudsko štetje iz leta 1933, ki so njega podatki šele zdaj dokončno urejeni, kaže, da so ondodni prebivalci našli skoraj 1000 (reci tisoč) različnih imenovanj za svoje verstvo. L. 1907 jih je bilo še samo okrog 200. Vmes so n. pr. tudi Izraeliti (judje), ki so razcepljeni na 32 ločin (ali sekt). Tudi med katoličani je nekoliko zmed. Tako hočejo biti nekateri »liberalno-katoliški«, drugi »papisti« itd. K temu pristavimo samo tole: Kdor vedoma zavrže le en nauk svete katol. Cerkve, ni več ud njenega občestva in se ne more zveličati, ker je Jezus Kristus samo katoliško Cerkev določil za redno pot, ki naj vodi ljudi k zveličanju.

Usodna številka. Državni statistični urad Češkoslovaške objavlja, da je obiskovalo lani osnovne šole v celotni republiki 65.055 otrok, ki so brez veroizpovedi; to znaša 3,6% vseh šoloobveznih otrok. Češki pripada od teh nesrečnih otrok brezbožnikov 54.618, Moravski in Šleziji 8266, ostali pa Slovaški.

Milanski zavod katoliškega tiska. (Istituto Catholico per la stampa.) Po prizadevanju kardinala Schusterja se je ustanovil v Milanu poseben tiskovni zavod, ki ima namen z dobrimi časopisi braniti katoliško vero in socialni red,

poučevati bralce v vseh stvareh, ki zadevajo Cerkev in duhovno življenje človeške družbe. Za ustanovitev tega zavoda se je zlasti prizadeval dr. Lenart Cerini de Castellanza, ki je daroval tudi temeljno glavnico: 500.000 lir.

Tudi takih nam manjka. »Ali vam je znano« — vprašuje protestantski misijonar Gedat v neki svoji knjigi — »kaj se je zgodilo oni dan, ko je nastopil Zeppelinov zrakoplov svojo prvo pot v ozračje? Na postaji so bili zbrani velikaši vse države, knezi, diplomati, častniki, zastopniki znanosti, gospodarstveniki, umetniki. Kar stopi skromni grof Zeppelin v sredo med nje in pravi: 'Zdaj pa hočemo moliti, da bi vsemogočni Bog dal svoj blagoslov!' — Začuden obrzi so se obrnili nanj. V nemali zadregi so snemali nekateri cilindre z glave, drugi vojaške čelade — Zeppelin je pa opravil molitev.« (»Sch. Z.«)

To bo pomagalo. Listi poročajo, da v Nemčiji ne sprejmejo v državno službo, odnosno da ne more ostati v državni službi, kdor je bil pred 30. jan. 1933 framason ali član kake slične družbe. Sestavljena je bila lista vseh družb, ki jih zadene ta zabrana. Med njimi je 11 velikih prostozidarskih lož in še 35 družb, ki so imele framasonsko oznako.

Vedno bolj umljivo je, zakaj se je del Španije dal vpreči v brezbožni sovjetizem. Pred 25 leti (15. sept. 1911) je španska vlada Canalejosa razglasila sklep, da je krščanski nauk iz osnovnih šol odpravljen. Za one otroke, ki so njih starši zahtevali pouk krščanskega nauka, je bilo treba plačati posebne pristojbine. Ta nauk je bil pa samo v vročih popoldanskih urah, ko se na ulice — kakor pravi španska rečenica — upajo samo psi in tujci. Po večini tudi starši pristojbine plačati niso mogli in tako je ostala mladina brez verskega pouka. Ko so učiteljske šole prevzeli brezbožni voditelji, so začeli tudi učitelji širiti sovraštvo proti veri.

Rod, ki je hodil v špansko šolo po letu 1911, se danes vojskuje za boljše vize.

Če ne bo spodletelo. Sovjetija na Ruskem je v tretjo petletko sprejela sklep, da hoče (v letih 1938—1942) porušiti cerkve in samostane, ki imajo stoletno starost. V tem računu je 2900 cerkvá, 63 samostanov, 27 molilnic in 19 mošej. — Toda zgodovinko kolo se urno vrti. Zmeda in korupcija je taka, da je dal Stalin po svojih sodnikih sredi junija na smrt obsoditi 8 generalov. Kdaj bo prišla vrsta na Stalina in na njegovo tiranstvo?!

Med najgrše madeže sedanje dobe spada surovo preklinjanje in strahotne bogokletne udrihnice. V Grčiji je policijska oblast prav zadnje dni izdala stroge naredbe proti kletvini. Kako se je bogokletna pošast ugnezdila tudi

med nekatere sloje slovenskega naroda, in sicer z uporabo tujejezičnih kletvic, smo že večkrat ugotovili in primerno grajali. Teh žalostnih pojavov pa ne bodo docela preprečili ne paragrafi, ne pendreki, ne policijske kazni, dasi bi bile umestne, marveč krščanska vzgoja v družini, šola in Cerkev — zlasti tudi KA. — Zagrebški pomožni nadškof dr. Alojzij Stepinac je prav te dni sestavil pastirski list proti kletvini, ki o nji pravi, »da je naša narodna sramota!«

Kaj je mogoče v sovjetski Rusiji. — Leta 1918 je komunist Borovoj v Leningradu umoril pravoslavnega škofa Benjamina. Za plačilo je dobil visoko službo v Sibiriji. Leta 1936 je pa ustrelil svojo lastno ženo. Bila je strastna komunistinja, zato umor ni ostal prikrit. Sodišče v Novosibirsk-u mu je naložilo 5 let zapora. Ker je bil »dobro zapisan« in »je bilo kesanje dokazano«, ga je sedaj Stalin pomilostil in obenem povzdignil za predstojnika v oddelku za verska vprašanja v ljudskem komisariatu notranjih zadev... Torej škofov morilec — pa postane šef za verska vprašanja! Kaj takega svet še ni slišal.

Če je radío v službi satana. Holandska kulturna zveza, ki se imenuje »Akcija zoper podivjanje ljudstva«, je obenem s katoliško žensko zvezo vložila oster ugovor na ministra za notranje zadeve, da se daje svobodomislecem v uporabo državna radiofonska postaja. Ob koncu vloge na ministra so zapisali: »Sram nas je, da prihaja glas holandskih brezbožnikov v naša stanovanja in da vi, ekscelenca, tega ne preprečite, dasi bi lahko!«

Med svojimi duhovniki počiva sedaj † nadškof dr. Jeglič. Do groba na pokopališču Sv. Križa v Ljubljani ga je spremljal ves slovenski narod, ki se je tolikrat zbiral ob njegovi osebi, ko je prinašal duhovno tolažbo, krepčilo, ljubezen, pomoč. Ni še videla Ljubljana takega pogrebnege spreveda — je bila enodušna sodba. Temu vtisu se niso mogli odtegniti tudi oni ne, katerih Cerkvi odtujeno srce ni bilo zavzeto z † bivšega nadpastirja. Tisoči in tisoči vseh slojev in zastopstva vseh naših organizacij s stoterimi zastavami so se razvrstili v žalni spreved in molili. Duhovniki in redovniki so prihiteli od vseh krajev, da so se poslovili od prijateljskega nadpastirja. Okrog 450 jih je bilo. Nadškofje in škofje (14) so s svojo navzočnostjo izpričali, kako so rajnega tovariša spoštovali in kako cenili njegovo delo, njegov zgled, njegovo apostolsko gorečnost. Ob grobu nas je prevevala misel: Slovenci smo zopet dobili zaščitnika pri Bogu, pa se bomo potezali, da bi Cerkev kedaj javno priznala njegovo svetniško življenje.

Ko bi jih le več bilo, ki bi o njih mogli zapisati tako pohvalo, kakor jo je »Domoljub« v št. 25. o gospodarju Jožefu Okršlarju pri Sv. Marjeti (Preska), ko je praznoval svojo 60-letnico. Omenjeni je oče 13 otrok (5 jih je umrlo). Koliko truda je mož že prestal, koliko ima še skrbi, da jih pošteno preživi in vzgoji. Čast mu! Vsi so zgledni in krščansko vzgojeni. V njegovi hiši velja pravilo: moli in delaj! Tako je bilo nekdanj po vseh naših kmečkih družinah. V hiši našega 60-letnega jubilaranta se vedno pravilno praznujejo nedelje in prazniki; v njegovi hiši so na mizi le krščanski časopisi. V javnosti nastopa jubilarant kot krščanski mož — bodisi da je pri občini odbornik, bodisi pri volitvah in kjerkoli. Kot kmet je v pravem in dobrem smislu napreden. Poleg tega ga diči dejanska krščanska ljubezen, je do vsakoogar postrežljiv, vedno prijazen in vesel. Naj ga dobri Bog še nadalje podpira in vodi!

To je res častno spričevalo za slovenskega krščanskega gospodarja.

Lastnosti značajnega katoličana. Konec junija je bil veličasten tabor krščanskih mož in fantov v Celju. Udeleženci — do 10.000, kakor so sodili poročevalci listov — so odnesli na svoje domove in v društva in v vasi katoliško, slovensko in državno zavest. Našo fantovsko mladino je zajel nov ogenj navdušenja za krščanske vzore. — Med sveto mašo na prostem trgu je imel lepo zasnovan govor vprav o krščanskih vzorih lavantinski vladika dr. J. Tomazič. Rekel je med drugim:

Preganjanci Cerkve so v svetem Petru in Pavlu uničili samo dvoje telesnih življenj, njihova kri pa je bila »seme novih kristjanov«. Te sile se tudi še danes zaganjajo v vse, »kar se imenuje Bog« (II. Tes. 2, 4). Da bo tudi sedanjí rod mogel postati steber, ki podpira Cerkev božjo, mora najprej pogumno izpovedati tisto vero v učlovečenega Boga, kakor jo je izpovedal stotnik ob križu: »Resnično, ta je bil Sin božji!« Brez tako močne in jasne vere ni mogoče biti vseč Bogu, pa tudi ni mogoče biti dober borec za zmago vere v javnem življenju. Gre pa prav za to: za bogato versko življenje v posamezniku, za dosledno izvedena verska načela v javnosti. Naj nam bo vzor najmlajši med apostoli sv. Janez. Čednost mladeniške neoskrupljenosti, radi katere je Kristus sv. Janeza najbolj ljubil, bo dala vrstam, ki so se danes v tako velikem številu zbrale, tisto neusahljivo moč, ki je ne zmagá nobena sovražna sila. »Ni na svetu lepše stvari, kakor mladenič, ki nedolžno živi,« tako je napisal služabnik božji škof A. Slomšek. Češčenje Matere božje, trajna navezanost na tabernakelj, medsebojna ljubezen — v tem se urimo iz dneva v dan in naše vrste bodo vsak dan bolj popolne in vsak dan bolj močne. Od posamez-

nika bo vzornost prešla najprej na njegovo hišo, nato na vas, sosesko in občino. Ob takem vztrajnem delu bomo vero iz svojih src prenesli tudi v javnost, da sovražne sile ne bodo mogle nič proti vsemu tistemu, »kar se imenuje Bog«. Tako bomo tudi mi dosegli čast, da bomo postali stebri tiste Cerkve, kateri je obljubljeni, da je peklenska vrata ne bodo premagala.

Na javnem zborovanju je pozdravil množice tudi nadškof dr. A. B. Jeglič, ki je dva dni za tem odšel po plačilo v večnost. Njegov govor omenjamo v posmrtnici.

Vrhovno vodstvo frančiškanske provincije sv. Križa: Provincial o. dr. Gracijan Heric; varih provincije o. Valerijan Landergot; definatorji: o. Bonaventura Resman (Brezje), o. Teodor Tavčar (Vič), o. Krizostom Sekovanič (Ljubljana), o. Karel Dijak (Kamnik).

Premembe. Ljubljana: dr. p. Gracijan Heric, provincial; definator p. Karel Dijak, magister klerikov; p. Ernest Jenko, prefekt; p. Odilo Hajnšek, vikarij in urednik »Cvetja«; p. Ananija Vračko, dr. p. Stanislav Marija Aljančič. — Novo mesto: p. Ludovik Dovč, gvardijan, katehet v Smihelu; p. Albert Pirc. — Kamnik: p. Salezij Glavnik, vikarij in magister novincev; p. Anastazij Bajuk, katehet. Brežice: Konstantin Urankar, katehet. — Marija Nazaret: p. Emilijan Dovgan, gvardijan. — Maribor: p. Gabrijel Planinšek, gvardijan; p. Rupert Suhoč, vikarij; p. Tarcizij Toš, kaplan; p. Baldomir Weingerl, katehet. — Sv. Trojica v Slov. goricah: p. Maksimilijan Brelih. — Brezje: dr. p. Harizjan Kokolj, gvardijan; p. Oton Kocijan, p. Otmar Vostner. — Vič: p. Benjamin Tomšič, kaplan in katehet. — Nova štifta: p. Ambrož Remic, prednik. — Šiška: p. Metod Valjavec, prednik; p. Kalist Langerholz, kaplan in katehet. — Sv. Krištof v Ljubljani: p. Jožef Aljančič, kaplan.

Ljubljanska škofija: Umeščen je bil Fr. Presetnik, kaplan v Dobrem polju na župnijo Stari trg pri Ložu. — Podeljeni sta bili župniji: Ihan Frančišku Šmit, upravitelju na Št. Urški gori; Škocijan pri Mokronogu Ignacij Škoda, žup. upravitelju na Krki.

Lavantinska škofija. Fr. Horvat, župnik iz Amerike, je nastavljen kot ž. upravitelj župnije Vel. Dolenci; Fr. Lasbajer je postal žup. upravitelj v Kamnici; Fr. Gomboc je nameščen kot III. kaplan v Ljutomeru z delokrogom v Gor. Lendavi; p. Edvard Vogrin, kapucinski gvardian, je prevzel službo duhovnega pomočnika pri Vel. Nedelji.

Po raznih krajih goriške nadškofije so nastavljeni gg.: Albin Bratina za žup. upravitelja na Otlici; novomašnik Štefan Gnjezda za mestnega kaplana v Idriji; Stanko Vrto-

v e c za žup. upravitelja v Podbrdu; novomašnik Stanko Š a r f za kaplana v Tolminu; Br. P o d o b n i k za duhovn. pomočnika v Šebreljah. — V Kaščergi pri Pazinu je nastavljen kot žup. upravitelj novomašnik Štefan C e k a iz Podgrada.

200-letnico, odkar je bil prištet med blažene junak ljubezni do bližnjega — sv. Vincencij Pavelski, praznujejo letos zlasti misijonske družbe lazaristov in karitativne zveze, ki imajo sv. Vincencija za svojega cerkvenega zaščitnika. (Vincencij Depaul, ustanovitelj lazaristov in usmiljenih sester [Vincentink], se je rodil leta 1576; umrl je leta 1660, med blažene je bil prištet leta 1737.) V varstvu tega vzornika ljubezni so tudi Vincencijeve družbe za katoliške močje, ki so bile ustanovljene leta 1833 v Parizu. Med 8 dijaki-ustanovitelji je znan zlasti Ozanam. — Letos, 21. maja, so imeli v Parizu kongres Vincencijevih družb. Pri tej priliki je bilo ugotovljeno, da deluje danes vsega skupaj 14.000 konferenc sv. Vincencija in da imajo vse 210.000 bratov (članov), deležnikov (podpornikov) pa več milijonov.

V misijonišču G r o b l j e so priredili 20. junija v 200-letni spomin kanonizacije Vincencijeve misijonske slovesnost, ki je privabila ogromno število vernikov. V cerkvenem govoru je z ozirom na misijonsko obeležje svečanosti belgrajski nadškof dr. J. U j č i č podarjal misel o skupnem delu za širjenje kraljestva Kristusovega na zemlji. »Ni zadosti, da imamo vero Kristusovo, saj je vera brez dobrih del mrtva. Poživljati jo moramo z deli ljubezni do bližnjega, in med temi deli je in mora biti tudi dejanska vnema za misijonstvo. — Prav posebno pozorni so pa bili romarji in domačini na vzorno izklesani misijonski nagovor ministra dr. M. K r e k a, ki je navezal svoje bodrilne besede na oporoko Kristusovo: »Pojdite in učite v s e narode —« in priznaval, kako važno je to naročilo Gospodovo za nas vse in pa kako radi pozabimo na svojo misijonsko obveznost, če nas nihče ne priganja. — Misijonstvo je apostolstvo ljubezni in pravičnosti, zato se pa komunizem, ki pridiguje raj brez Boga in božje ljubezni, ustavlja tudi misijonom in misijonarjem.

MARIJINE DRUŽINE

Velikemu ustanovitelju! Družbenica M. V. piše: Iz globoke hvaležnosti naj napišem te revne vrstice našemu ljubljenemu ustanovitelju v skromen spomin. Katera izmed nas starejših na deželi je vedela v najmlajših letih za Marijino družbo? — Prišel pa je naš veliki vladika dr. Jeglič iz daljne Bosne v svojo drago mu Slovenijo in zasedel škofijki prestol. Prvo njegovo delo je bilo, da je začel ustanovljati po škofiji Marijine družbe, zlasti deklinške; saj je

hotel po Mariji širiti kraljestvo božje. Ko je birmoval po župnijah, je povsod nagovarjal in bodril, naj ustanove Marijino družbo. Po njegovi zaslugi ima skoraj sleherna župnija vsaj deklinško Marijino družbo, v mnogih krajih pa tudi za mladeniče, žene in može. Koliko je obvarovanih deklet, če se drže kongregacijskih pravil! Koliko se dela in naredi dobrega po Marijinih družbah, to ve samo On, ki vse vidi in sliši. Kako smo blagopokojnemu tudi hvaležne za prve petke in za celodnevno češčenje, ki ga je vpeljal. Koliko molitve, koliko sv. obhajil se opravi te dneve! — Utrudil se je ob svojem prenapornem delu in v skrbi za zveličanje duš. Odsel je k večnemu počitku. Člani in članice Marijinih družb se mu pa iskreno priporočamo: »Prosi za nas, da srečno prebremo vse zemeljske težkoče in se veselo snidemo pri Jezusu in Mariji!

8000 sodalov na skupnem kongresu. (»Sodal« je latinski izraz, ki pomeni toliko kot član Marijine družbe ali kongreganist.) Kako se živahno razvija marijansko življenje, pričča kongres kongreganistov v glavnem mestu Brazilije — Rio de Janeiro, kjer se je prve dni maja 1937 zbralo 8000 zastopnikov Marijinih družb k skupnemu kongresu. Lepo število odposlancev je došlo celo iz Argentinije. Kot papežev zastopnik je bil imenovan nadškof-kardinal Leme. Tudi državni predsednik je poslal svojega zastopnika. Med najlepšimi točkami sporeda omenjamo skupno sveto obhajilo, večerno procesijo in nočno pobožnost. Kardinal Leme je ob tej priliki vložil slovesen ugovor zoper preganjanje katoličanov v Nemčiji in Mehiki.

Leskovec pri Krškem. Zadnji dan letošnjega majnika, prav takrat, ko smo se poslavljali od šmarničnega oltarja, se je poslovila od tega sveta vzorna članica naše deklinške Marijine družbe Ančka Dolmovičeva iz Jelš. Bila je več let odbornica za sosesko sv. Pavla in prva namestnica prednice. Njeno življenje je bilo skozi in skozi zgledno; nobenega shoda ni opustila, nobene družbene dolžnosti zanemarila. Kjer je bilo treba kaj dobrega storiti, v cerkvi ali zunaj cerkve, je bila Ančka vedno pripravljena. Veliko je nabirala za misijone in za ACM, pa tudi sama je veliko darovala. Kot popolna abstinentka je bila delovna načelnica treznostnega odseka v Marijini družbi. Vneto je častila presv. Srce Jezusovo, zato je bil zanjo vsak prvi petek velik praznik. Posebno je ljubila sv. Terezijo D. J.; po njenem zgledu je bila tudi ona vedno skromna in ponižna. — Njen pogreb je pokazal, kako je bila povsod priljubljena. Ob mnogobrojni udeležbi smo jo spremili na farno pokopališče. Gospod voditelj se je v lepem nagovoru poslovil od nje v imenu Marijine

družbe in vseh navzočih. Zares, pod Marijino zastavo se srečno živi in tudi srečno umrje. Počivaj v miru!

Metlika. Skromnost bi terjala, da bi se o nas veliko ne govorilo, še manj pa pisalo. Dodek pa, ki ga je doživela naša družba 6. junija t. l., naj ne gre neopaženo mimo, saj hočemo s tem dati fantom po vsej lepi Sloveniji novega poguma in navdušenja za Marijino družbo.

6. junij je bil naš praznik. G. prior Valerijan Učak je sprejel 24 kandidatov v Mar. družbo. Celo zimo od novega leta sem smo se vsako drugo nedeljo pripravljali. Proučevali smo družbena pravila in spoznavali prednosti, ki jih uživajo Marijini otroci pod skrbnim varstvom nebeške Matere, Gospe in Zavetnice. Spoznali smo kongregacijo поблиže in jo vzljubili. Bilo nas je 26 novincev; dva sta zbolela v soboto pred sprejemom. Mogočen vtis je napravilo na vse navzoče, ko smo zjutraj med sv. mašo pristopili k sv. obhajilu; prav tako učinkovito je vplivalo na nas in na druge, ko smo popoldne v slovesnem sprevedu šli v žup. cerkev in napolnili vse klopi na moški strani. Kot zamaknjeni smo poslušali globok in vendar tako lahko razumljiv govor g. priorja Učaka. Trdo je fantovsko srce, a nam se je kar topilo od ganotja in navdušenja ob prepričevalnih govornikovih besedah. Pri sprejemu smo slovesno dvignili desnico, da hočemo, držeč se govornikove besede, živeti po Marijinih vzorih in ostati zvesti svoji nebeški Materi.

Na zastavi ima trak lep napis: »Trdni kot skala, neomajni kot hrast bomo stali.« Dne 6. junija pa smo si te besede globoko zapisali tudi v svoje srce, pa jih upamo z Marijino materinsko pomočjo tudi udejestviti v življenju!

Cerknica pri Rakeku. Leta 1902. je bila pri nas ustanovljena dekleška Marijina družba. Sprejetih je bilo 111 deklet; od teh je v družbi še 10 jubilatnj. Iz imenika je razvidno, da je bilo v razdobju prvih 35 let sprejetih do 1000 deklet; iz družbe je izšlo 10 redovnic. Koliko dobrih mater je dala družba fari, to ve pa samo Bog. Da je bilo tudi nekaj suhih vej, ki so odpadle, pa zopet ni nič čudnega.

Na praznik sv. Petra in Pavla je škofijski voditelj Marijinih družb kanonik dr. Tomaž Klinar sprejel novih 16 kandidatv v družbo. Z njemu lastno pristrčnostjo in tudi odločnostjo je pokazal v govoru pred sprejemom, da ob sprejemu napravi vsaka zvezo z Bogom in Marijo in da za članice Marijine družbe ni nobenega pomisleka, kako naj se zadrži ob raznih prilikah, n. pr., če je prireditev ali veselica tega ali onega društva. (To odločno načelo ne velja samo za cerkniško dekleško

Marijino družbo, ampak za vse družbe v cerkniški dekaniji in celi ljubljanski škofiji. —

Po sprejemu v župnijski cerkvi je bila procesija k podružnici sv. Roka, kjer je domači župnik Ivan Strajhar sprejel okrog 50 dečkov in deklic v Marijin vrtec. Po sprejemu je bilo zunaj cerkve nekaj deklamacij in petja. Prednica Marijine družbe je pa navzočim podala sliko marijanskega življenja v zadnjih 35 letih.

Članic ima družba sedaj 143, 15 jih je pa izven župnije po raznih službah. Družba ima vsako drugo nedeljo skupno sv. obhajilo in popoldanski shod. Skupnega sv. obhajila se udeležuje okrog 100 deklet, shoda pa do 120. Vsa leta delujejo v kongregaciji tudi odseki; poživil se je zlasti eharistični odsek, ki se trudi za udejestvovanje našega gesla: Po Mariji k Jezusu!

RAZNO

Krakovska Madona v Ljubljani. V krakovski kapeli je najstarejši krščanski spomenik ljubljanski in predstavlja Marijo z Jezuškom v naročju. Ta relief (vzbokla podoba) je kamenita in je bila prej v križanski cerkvi. Ko so l. 1714 staro križansko cerkev podrli in novo zidali, so kip prenesli v krakovsko kapelico, ki so jo gotovo šele tedaj postavili. Tu je ostal ta kip tudi še potem, ko je bila križanska cerkev že dograjena. Po sodbi večakov je iz 13. stoletja, torej že okoli 650 let star. Podoba je še romanska, lok nad njo pa je že gotski. Marija je ogrnjena z zelo lepo nagubano obleko. Lasje ji padajo v dveh kitah preko prsi; z desnico kaže Jezusu sad, češ: radi prepovedanega sadu je postal človek nesrečen, Ti ga boš zopet rešil. Pod podstavkom sta dva zmaja, simbola hudobnih duhov, ki jih je Jezus premagal.

Duhovne vaje za dekleta bodo v Domu Device Mogočne od 12. do 16. avgusta. Pričetek prvi dan ob 6. uri zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. Oskrbnina znaša 100 din. Prijavite se na: Predstojništvo Lichtenthurnovega zavoda, Ljubljana, Ambrožev trg 8.

ODGOVORI

Iz pisma z vprašanjem: »Ali je še kakšen pripomoček za mojo dolgoletno grešno razvado?«

— ni razvidno, če je bilo to, kar ste priznali, storjeno vedoma, zavestno in popolnoma pristočno. Če — potem si stavite za spoved tudi ta-le vprašanja: Kakšne so bile moje dosedanje spovedi? Ali je bilo kesanje resnično? Ali je bil trdni sklep resen, odkritosrčen? Ali so bila sv. obhajila vredna? ...

Veljavnost spovedi se more presojati tudi po tem, v koliko se je grešnik poboljšal in v koliko so bili trdni sklepi izvršeni.

Berite s premislekom tudi knjigo dr. Jakliča: »Svetla pot«. Cena 48 Din za vezan izvod. Poština 2 Din. Naročite lahko v trgovini Ničman, Ljubljana, ali v Jugosl. knjigarni v Ljubljani.

(Nadaljevanje na ovitku).

VSEBINA: Clanki: † Nadškof dr. A. B. Jeglič (A. C.) — Mojzesov abecednik in vesoljni potop. (Jos. Šimenc.) — Zgodovinski paberki o delu stiškega samostana v župniji St. Peter pri Nov. mestu. (I. Šušelj.) — Pesem: Mariji Vnebovzeti. (J. Neubauer). — „Ne dajte se vprezati v jarem nevernikov“. (J. Kalau.) — Naši odgovori. † Dr. A. B. Jeglič v spomin. (J. Langerholz.) — Listek: Soncu naproti. (Achermann-Pucelj.) — Iz življenja Cerkev: Po svetu, po domovini, Marijine družine. — Razno. — Odgovori. — Dobre knjige. — Odpustki. — Kolar, nameni, vedno češčenje. 7 slik v bakrotisku. Na ovitku: Marijino vnebovzetje. (Bologna-pinakoteka.)

Cena »Bogoljubu«: na umetniškem papirju 30 Din, na navadnem 20 Din; v Avstriji 3 S, v Italiji 8 Lir, v Čehoslovaški 15 Kč, v Franciji 12 Fr., v Ameriki 050 Dol. letno. — Izhaja mesečno.

Spisi, dopisi, slike se pošiljajo uredništvu »Bogoljubac« (Ljubljana) do 5. vsakega meseca. — Vse drugo se naslovi: Uprava »Bogoljubac« v Ljubljani.

Kolendar apostolstva molitve za avgust 1937.

Glavni mesečni namen, blagoslovljen po sv. očetu: Misijonski mesečni namen, blagoslovljen po sv. očetu: Gluhonemi. | Pritegnitev poganov po lepem bogoslužju.
Mesečni zavetnik: Sv. Ludovik, kralj (25.).

Dnevi	Godovi	Posebni dnevni nameni	Vedno češčenje sv. Rečnjega Telesa	
			Ljubljanska škofija	Lavantinska škofija
1	Nedelja	11. pob. Vezir Petra	Tunice	Mozirje
2	Poned.	Porcijunkula	Ribnica	
3	Torek	Najd. sv. Stefana, m.	Ljublj., Marijanišče	Bočna
4	Sreda	Dominič, spozn.	St. Ožbalt	Nova Stifca
5	Četrtek	Marija Snežna	Gora pri Sodražici	Sv. Martin ob Dretli
6	Petek	Sprem. Gosp.	Predoslje	Mozirje
7	Sobota	Kajetan, spozn.	St. Jakob ob Savi	Nazaret
8	Nedelja	12. pob. Cirilijak	Polica	Nazaret
9	Poned.	Janez Vianei, spozn.	Gotenica	Luče
10	Torek	Lavrencij, muč.	Raka	Ptuj, prošnja
11	Sreda	Tiburecij, mučenec	Janče	"
12	Četrtek	Klara, devica	Gozd	" hiralnica
13	Petek	Hipolit in Kas., m.	Dobovec	" kapucini
14	Sobota	† Evzebij, spozn.	Mekinjce	" minoriti
15	Nedelja	13. pob. Vnebovzetje	Dev. Mar. v Polju	Ptuj, minoriti
16	Poned.	Rok, Joahim, spozn.	Dolenja vas	Sv. Urban pri Ptuj
17	Torek	Hijacint, spozn.	Ribno	Hajdina
18	Sreda	Helena, cesarica	St. Lovrenc	Vurberg
19	Četrtek	Ludovik, škof	Cerkije pri Kranju	Sv. Andraž v Sl. g.
20	Petek	Bernard, opat, c. uč.	Zalna	Sv. Lovrenc v Sl. g.
21	Sobota	Ivana Šantalska, vd.	Sv. Križ pri Morav.	Sv. Marko n. Ptuja
22	Nedelja	14. pob. Timotej	Trebnje	Muretinci, hiralnica
23	Poned.	Filip Benieji, spozn.	Koprivnik pri Koč.	Sv. Marjeta n. Ptuja
24	Torek	Jernej, apostol	St. Jernej	Polenšak
25	Sreda	Ludovik, kralj	Naklo	Rogatec
26	Četrtek	Ceferin, papež, muč.	Zg. Tuhinj	"
27	Petek	Jožef Kalasanc, sp.	Dole pri Litiji	Sv. Križ na Slatini
28	Sobota	Avguštin, škof, c. uč.	Struge	"
29	Nedelja	15. pob. Obgl. Jan. K.	Stopiče	Sv. Ema
30	Poned.	Roza Limanska, dev.	Brdo	S. Peter n. Medv. selu
31	Torek	Rajmund, spozn.	Višnja gora	Kostrivnica

Odpustki za avgust 1937.

1. Nedelja, prva v mesecu. Čl. r. v. br. 3 p. o.: 1. če v br. cerkvi molijo p. n. sv. o.; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v br. c. nekaj časa pobožno molijo pred izp. sv. R. T. P. o.: 1. čl. br. sv. S. J.; 2. onim, ki nosijo višnjevi škap.

2. Ponedeljek, Porcijunkula. Od popoldne večerajšnje dne pa do danes popolni dobe v frančiškanskih in kapucinskih cerkvah in tudi v onih cerkvah, ki imajo posebno dovoljenje od sv. Stolice, vsi verniki porcijunkulski odp. tolikokrat, kolikorkrat obiščejo cerkev in molijo tam, p. n. sv. o. vselej vsaj po šest Očenašev, Zdravamarij in Čast bodi... Odpustki se morejo darovati tudi dušam v v. Spoved se lahko opravi že teden dni poprej, torej od 25. julija naprej, ali pa pozneje skozi vso osmino; sv. obh. pa se mora prejeti ali 1. ali 2. avg. ali pa pozneje enkrat v osmini (kakor to velja sedaj sploh za vse odp.). — Onim, ki hodijo k spovedi vsak teden ali na 14 dni ali skoro vsak dan k sv. obh., za porcijunkulo ni treba opraviti posebne spovedi. — Kjer je za porcijunkulski odp. določena naslednja nedelja, je mogoče ta odp. pod istimi pogoji zadobiti od sob., 7. avg., popoldne do nedelje, 8. avg., popolno, le da se morajo sv. z. prejeti primeroma toliko dni pozneje.

4. Sreda, prva v m. Sv. Dominič. P. o.: 1. vsem, ki opravijo kako nabožno vajo na 8. sv. Jožefu, prejmejo sv. z. in molijo p. n. sv. o.; 2. istim kakor 12. dan.

5. Četrtek, prvi v m. P. o. čl. br. sv. R. T. v br. c.; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. c.

6. Petek, prvi v m. P. o.: 1. vsem, ki prejmejo spravno sv. obh., nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. S. J. in molijo p. n. sv. o.; 2. čl. br. sv. S. J.; 3. istim kakor večraj.

7. Sobota, prva v m. Sv. Kajetan. Bl. Agatangel. P. o.: 1. vsem, ki prejmejo sv. z., opravijo kako nabožno vajo na 8. Brezmadežni, da nekoliko zadoste za njej storjena razžaljenja ter molijo p. n. sv. o.; 2. čl. škap. br. karm. M. b.; 3. istim kakor 12. dan.

8. Nedelja. Glede porcij. odp., kje se danes dobi, glej 2. dan.

12. Četrtek, Sv. Klara. P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v žup. c., kjer ni redovne. — V. o.

15. Nedelja, Veliki šmarin. P. o.: 1. čl. br. sv. R. T. kakor 5. dan; 2. čl. br. sv. S. J.; 3. čl. br. N. Lj. G. v br. c.; 4. čl. r. v. br. v katerikoli cerkvi; 5. onim, ki nosijo višnjevi škap.; 6. čl. br. pred. Sreca Mar.; 7. čl. br. za duše v v.; 8. čl. Mar. družbe; 9. čl. družbe kršč. družin; 10. čl. škap. br. karm. M. b.; 11. istim kakor 12. dan. — V. o.

16. Ponedeljek, Sv. Joahim, Sv. Rok, P. o.: 1. čl. škap. br. karm. M. b.; 2. istim kakor 12. dan.

19. Četrtek, Sv. Ludovik, škof. P. o. istim kakor 12. dan.

22. Nedelja, Marij. sedmero veselje in prečisto Sree. P. o.: 1. čl. škap. br. karm. M. b.; 2. čl. br. sv. R. T. kakor 5. dan; 3. istim kakor 12. dan. — V. o.

24. Torek, Sv. Jernej. P. o. čl. dr. sv. Petra Klav., če molijo za razširjenje sv. vere in p. n. sv. o.

25. Sreda, Sv. Ludovik, kralj. P. o. istim kakor 12. dan. — V. o.

28. Sobota, Sv. Avguštin. P. o. onim, ki nosijo višnjevi škap.

29. Nedelja, zadnja v m. P. o. vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno odmolijo r. v.

Odgovori.

G. Z.: Ali je molitev ponoči sedé v postelji koristna?

Molitev ni nikoli brez koristi, ker nas vsaka molitev združuje z Bogom in nam pridobiva božjo ljubezen. — Moliti moremo in moramo povsod, saj je Bog povsod pričujoč. Jezus je molil v templju in v sinagogah, pa tudi v puščavi, na gori, v obednici, na Oljski gori, na križu. — Prerok Jona je molil v trebuhu velike morske ribe, Daniel med 'evi v levnjaku, trije svetopisemski mladeniči v ognjeni peči, sv. Pavel v verigah v ječi. Pravi kraj, kjer moremo najbolje in najlepše moliti, je seveda cerkev, hiša božja, kjer stopimo pred tabernakeli in se z Jezusom živo pogovarjamo. »Hiša božja je hiša molitve« (Mt 21, 13.). — Bolniki, bolezniki, slabotneži, ki so zlasti v zimskem času navezani bolj na posteljo, bodo opravljali svoje molitve v postelji. Kdor pogrésa spanja, bo storil kaj koristno delo, če začne v takem stanju moliti.

R. B.: Ali je mogoče, da bi se katoličan veljavno in vredno poročil po obredu starokatoliške vere, ko prva žena še živi?

Razni koruzniki, ločenci in po imenu katoličani se zatekajo v starokatoličanstvo, torej v krivoverško ločino, da bi dosegli možnost, na (vsaj na

zunaj) postaven način skleniti novo zakonsko zvezo. To možnost sicer dosežejo, a le kot odpadniki, ko se prijavijo za sprejem v krivoverstvo. Toda ker je prvi zakon pred Bogom, pred vestjo in pred Cerkvijo veljaven in ga more razvezati samo smrt enega ali drugega zakonca, je tak v starokatoliški ločini sklenjeni zakon pred Bogom neveljaven in ga označimo kot priležništvo in »divji zakon«. Na tem se nič ne spremeni, če bi se prestop v starokatoliško vero samo hlinil, češ, »saj ostanem katoličan«. — Čuditi se je, kako malo so nekateri poučeni v krščanskem nauku, zlasti o veri in posebej o zakonu.

Dobre knjige.

Fr. Kimovec, *Requiem*, II. izd., opalografiral Roman Pahor, Ljubljana (Zapuže). — Pahor je brez dvoma s to izdajo zelo ustregel posebno mlajšim organistom, ki tega Requieama še niso poznali. Prirejen je za srednji glas — dviga se do d —, katerega poje enoglasno cel zbor ali pa en sam. V prvem primeru se lepo vrste moški, ženski in cel zbor Ta velika različnost prijetno vpliva. — Requiem gladko teče, je lahek za petje in lahek tudi v spremljavi; tiskan je lepo in jasno.

A. Pogačnik.

Kartuzijanski samostan

Pleterje v Sloveniji (pod Gorjanci) sprejme tri ali štiri kandidate za duhovniški stan med 20. in 35. letom, ki se želijo posvetiti posebni službi božji in lepi, zdravi prirodi. Zahteva se najmanj 6 razredov gimnazije.

Sprejema tudi brate lajike med 20. in 35. letom. Prednost imajo rokodelci in poljedelci. Za izobrazbo zadostuje osnovna šola.

Podrobneša navodila daje: Kartuzija Pleterje, p. Št. Jernej, Dravska banovina.

Ljubljana
Komenskega ul. 4
Telefon št. 3623

Dr. Franc Dergane
Šeč-prim. kir. odd. v p.
Ordinira: 11.-1.

LJUDSKA POSOJILNICA v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6
v lastni palači

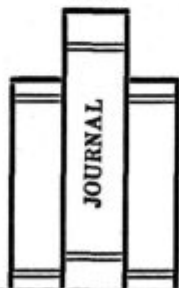
obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

Nové vloge vsak čas razpoložljive,
obrestuje po 4%, proti odpovedi po 5%

Slovenski dom

je naš ceneni popoldnevnik. Izhaja vsak delavnik ob 12 in stane mesečno samo 12 dinarjev. Pišite na dopisnici upravi »Slovenskega doma« v Ljubljano, naj Vam pošlje nekaj številčk lista na ogled.

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA ŠT. 6/II

SKOZI VSE POLETJE

Obutev za vsako priliko in za vsak žep. Za delo na polju in doma, za peš hojo skozi vse poletje najbolje služijo ker so najcenejši. Izdelujemo jih iz močnega rjavega platna, podplat pa je iz prožne neraztrgljive gume. Cena je od 15.- do 29.- dinarjev po velikosti.

Rata